

Z OBSAHU:	Z Předsednictva Svazu	Registr smluv	Zamezme krádežím kovů	Nový občanský zákoník: Pacht	Projekt: Podpora meziobecní spolupráce
------------------	------------------------------	----------------------	------------------------------	-------------------------------------	---

Milé čtenářky a čtenáři,

určitě se shodneme, že start nového roku bývá pracovně velmi intenzivní. I Svaz řešil celou řadu témat, o kterých se Vás snažíme průběžně informovat. Ať už se jedná o záměr rozšířit pravomoci Nejvyššího kontrolního úřadu, centrální registr smluv nebo služební zákon. Právními předpisy, které tyto oblasti upravují, se v současné době zabývají zákonodárci. A my jim průběžně sdělujeme, co je třeba změnit proto, aby legislativa skutečně pomáhala, nikoliv škodila. Také proto, aby se případné změny zaváděly až v okamžiku, kdy budou dobře připravené a mít potřebnou veřejnou podporu. Nesmí se totiž opakovat situace se sociálními dávkami, kdy k transformaci úřadů práce došlo poněkud překotně, chyběla potřebná společenská shoda a nové související informační systémy přinesly pouze problémy a znamenaly neefektivně vynaložené náklady. Kromě toho byl přesun zaměstnanců z obcí, kteří se dříve zabývali sociálními dávkami, na úřady práce polovičatý a hlavně: lidem začaly peníze, na které měli nárok, chodit později, než byli zvyklí. A komu jinému než lidem má samospráva a státní správa dobře sloužit?

Nechci pokračovat ve výčtu negativních dopadů nepřipravené změny systému sociálních dávek, kterou prosadilo dřívější vedení státu, brečet nad rozlítým mlékem totiž nikam nevede. Důležité je udělat něco konkrétního pro to, aby se problémy

neopakovaly a našel se způsob, jak situaci zlepšit.

Mohlo by to být třeba tak, že by o dávkách a formě jejich výplaty rozhodovaly obce a vyplácel by je úřad práce, který by řešil i případná odvolání a přezkumná řízení. Právě na této myšlence se nedávno shodl předseda Svazu měst a obcí ČR Dan Jiránek s generální ředitelkou Úřadu práce ČR Marií Bilkovou. Je samozřejmě v počátcích, nicméně v souladu s prioritami Svazu na období 2013–2015. Aby ke změně skutečně došlo, musela by se přijmout nová či upravená legislativa, nastavit způsob financování a zajistit potřebné personální kapacity. Předtím se samozřejmě musí pečlivě zvážit a rozhodnout, které obce by agendu měly na starosti. Zásadní přítom je, aby byl systém funkční, celý proces rozhodování a výplaty sociálních

dávek se zrychlil i zefektivnil a také se eliminovalo zneužívání těchto státních subvencí.

Ve Svazu se danou věcí budeme dále velmi podrobně zabývat, a to už na únorovém jednání Sociální komise. Pro úplnost: nový systém by se mohl teoreticky týkat všech nepojistných sociálních dávek, tedy pomoci v hmotné nouzi, státní sociální podpory či dávek souvisejících se zdravotním postižením. Průměrně se měsíčně jedná o zhruba 1,9 milionů sociálních dávek za cca 6,3 mld. Kč. Z vysokých čísel je zřejmé, že se v obtížné životní situaci může ocitnout každý z nás a sociálnímu systému je třeba věnovat potřebnou pozornost a péči.

*Mgr. Jana Vildumetzová
výkonná ředitelka*

EVROPSKÝ DEN STAROSTŮ

Učitelé, lékaři, předklatatelé, ale i kuchaři či ženy žijící na venkově, ti všichni mají jeden den v roce vymezen jako významný den, kdy si připomeneme jejich přínos pro společnost a seznámíme se s problémy, kterým čelí. Starostové takový den nemají.

Být starostou přitom není lehký úkol. Řešit každodenní problémy obce či města a navíc se vyznat v záplavě neustále se měnících zákonů a regulací je opravdu nesnadné. Pokud jde o české zákony, máme se alespoň kde zeptat. V dnešní době však velká část legislativy, která ovlivňuje chod našich radnic, přichází z Bruselu. A s evropskými institucemi se už tak jednoduše nedomluvíme.

Posílení dialogu s místními samosprávami je jednou z priorit strategie Evropa 2020. I úředníci v Bruselu si totiž uvědomují, že těžko domyslí dopady fungování evropského práva v jednotlivých městech a obcích po celé Evropské unii. Například nová pravidla pro využívání evropských fondů proto definují starosty jako neopominutelné partnery při vyjednávání partnerských smluv a příslušných operačních programů.

Vratme se ale k významným dnům. Významné dny vyhlášují různé mezinárodní organizace nejčastěji pak OSN, UNESCO, Světová zdravotnická organizace, ale také EU. Spojil jsem se proto se svými kolegy europoslanci a společně jsme předložili návrh na definování Evropského dne starostů a oslavu principu subsidiarity. Principu, podle kterého se rozhodování o veřejných záležitostech má odehrávat na tom nejnižším možném stupni veřejné správy, který je nejbližší občanům. Den starostů by měl být do budoucna propojen s otevřenými dny ve Výboru regionů a programem Erasmus pro starosty a primátory tak, aby mohli komunální politici přijet do Bruselu a probrat z očí do očí vše, co potřebují.

*Ing. Oldřich Vlasák
místopředseda Evropského parlamentu
místopředseda Svazu pro evropské záležitosti*

Aktuality ve zkratce

- **Máte problém s parkováním ve městě?**

7. leden 2014, Praha

Problém s parkováním by se mohl změnit i díky Svazu a zamýšleným dotacím. Pokud neděláte už desáté „kolečko“ a stále nemůžete zaparkovat, váš vůz tak patří mezi 30 % všech aut, která jezdí po městech. Vyplývá to ze studie Mezinárodního institutu parkování (IPI), podle níž za složitou dopravní situaci ve městech často může právě nedořešené parkování. Změnit by to mohly evropské i národní dotace. Usilovat o jejich zavedení, stejně jako o zpracování materiálu se vzory, jak zlepšit dopravní obslužnost, chce právě Svaz. Zaznělo to na 11. českém dopravním fóru, kterému Svaz poskytl záštitu. Úlohou obcí je mimo jiné zachovávat mobilitu. Tzv. doprava v klidu, tedy parkování, kterým podle studií tráví auta 90 % své životnosti, se často řeší jen v centru měst a drobné přestupky, především nedodržování průjezdnosti pozemní komunikace pro hasičská auta, odvoz odpadu apod., se přehlíží.

Podle Svazu má doprava ve městě plnit obslužnou funkci, nikoliv tranzitní. Řešením přitom není populistická parkovací politika - například modré zóny v některých městských částech sice vyhovují rezidentům, problémy s parkováním ale pouze přesouvají o pár set metrů dál. Na parkování je třeba se dívat systémově z pohledu celého města, rozlišovat přitom jeho centrum a obytné části a podle toho citlivě využívat vhodné regulační nástroje. Tzv. dopravu v klidu je nutné řešit také s ohledem na charakter města, roli přitom hraje jeho ekonomická situace včetně množství aut, demografické složení (poměr školáků/pracujících/důchodců) a úroveň městské hromadné dopravy. Význam dopravy včetně parkování roste s množstvím aut. Zatímco v roce 1980 bylo v ČR registrováno celkem 1,8 milionů osobních automobilů, loni se jednalo už o 4,7 milionů vozů.

- **Komplexní pozemkové úpravy musí pokračovat**

9. leden 2014, Praha

Komplexní pozemkové úpravy a další tématu projednávali Dan Jiránek, předseda Svazu, a Josef Bezdiček, místopředseda Svazu, s ústředním ředitelem Státního pozemkového úřadu (SPÚ) Petrem Štovičkem. Na jednání panovala názorová shoda, že komplexní

pozemkové úpravy rozhodně musí dále pokračovat a je tedy nezbytné je maximálně podporovat, přičemž Svaz bude po novém vedení rezortu a vládě jako celku požadovat navýšení finančních prostředků. Je také nezbytné personálně stabilizovat krajská pracoviště a jejich pobočky na bývalých okresech, které jsou pro vedení samospráv také základním místem pro získávání informací a odpovědí na dotazy.

Diskutována byla dále problematika bezúplatného převodu pozemků v majetku státu na území třetích zón národních parků, jsou-li v zastavěném území nebo zastavitelné ploše - Státní pozemkový úřad přislíbil přednostně převádět tyto pozemky do majetku obce.

Celým jednáním se jako červená nit táhla myšlenka nezbytnosti užší spolupráce mezi SPÚ a obcemi a městy. Svaz proto v současné době vyjednává s vedením SPÚ možnost, aby na programu krajských setkání byl i seminář o komplexních pozemkových úpravách vedený krajským pracovníkem.

- **Služební zákon by mohl ohrozit samosprávu, neuvolnění zastupitelé by nemohli pracovat pro stát**

23. leden 2013, Praha

Novela služebního zákona, kterou v lednu v prvním čtení schválila Poslanecká sněmovna, může mít negativní dopad na veřejnou správu. Neumožňuje totiž, aby neuvolnění členové zastupitelstva současně vykonávali státní službu. Mohli by tak činit pouze v případě, že se mandátu, který dostali ve volbách, vzdají, či jsou uvolněni, a tedy obcí plně placeni, pouze pro práci v zastupitelstvu. Stát nebo naopak samospráva by tak mohly přijít o řadu kvalitních lidí. Už dnes se často kritizuje, že ve státní i veřejné správě pracuje málo kvalitních lidí. Pokud by si - kvůli služebnímu zákonu - měli vybrat pouze jednu z forem služby pro veřejnost, dá se oprávněně čekat, že jich ještě ubude. Svaz se bohužel v roce 2002, kdy byl služební zákon poprvé schválen a od té doby se pouze posouvala jeho účinnost, neměl možnost k právnímu předpisu vyjádřit, nebyl totiž tehdy ještě povinným připomínkovým místem. Je zřejmé, že to byla chyba. Dnes se snaží upozornit na nedostatky této legislativy a prosadit její změnu.

Zpravodaj Svazu měst a obcí ČR

Vychází v nákladu 2800 ks zdarma. - Vydává SMO ČR. - Kancelář: Kongresové centrum Praha, ul. 5. května 1640/65, 140 21 Praha 4, tel.: 234 709 711, fax: 234 709 786, e-mail: smocr@smocr.cz. - ID datové schránky: 5fkgwn3 - Za zpracování a obsahovou náplň odpovídá Mgr. Lenka Zgrajová. DTP: Grafické studio J&S. - Uzávěrka tohoto čísla 31. 1. 2014. - MK ČR E 14584

Služební zákon zákonodárci tedy projednávají po dvanácti letech, co vznikl. Pokud novela projde legislativním procesem v aktuálním znění, mohlo by to ještě snížit zájem o komunální politiku a odradit aktivní lidi od snahy převzít odpovědnost za chod obce. Roli samozřejmě hrají i peníze, malé obce si často kvůli omezenému rozpočtu nemohou dovolit uvolnit své zastupitele. Zastupitelé často pracují například na úřadech práce, katastrálních úřadech, ministerstvech apod.

Další práci pro obec na základě mandátu z voleb považují za občanskou povinnost. Mohou ji dělat o to lépe, o co jsou většími odborníky na určitou oblast, například s veřejně prospěšnými pracemi může více pomoci ten, kdo pracuje ještě na úřadu práce. Zákon však chce státní specialisty z činnosti pro samosprávu vyloučit.

Dodejme: Na Slovensku služební zákon pro neuvolněné členy zastupitelstev územních samosprávných celků stanovuje výjimku.

Ani jiné evropské úpravy, např. Hessenský služební zákon, nezavádí žádná omezení pro členy volených orgánů územních samospráv.

Podle důvodové zprávy k zákonu z roku 2002 se právní úprava připravila proto, aby zabránila střetu zájmů. Dnes však existuje speciální zákon o střetu zájmů, správní řád a neslučitelnost mandátu s výkonem některých funkcí stanovuje i zákon o volbách do zastupitelstev obcí.

Přijďte načerpat aktuální informace na krajská setkání

Í když nebývá zvykem, aby Svaz organizoval krajská setkání v roce komunálních voleb, letos udělal výjimku. O konání krajských setkání rozhodlo Předsednictvo Svazu, a to hned z několika důvodů. Asi prvním je nový občanský zákoník, který přináší mnoho změn, a i když se mu už delší dobu věnujeme na stránkách našeho zpravodaje, přesto Kancelář Svazu zaznamenává řadu dotazů. Nový občanský zákoník bude tedy jedním z hlavních témat. Tím druhým bude příprava na nové programové období, tedy jak čerpat fondy EU od roku 2014. Svaz se touto problematikou zabývá

dlouhodobě, nicméně jednání stále nejsou uzavřena a často vzbuzují i zbytečné emoce. Dostane se ale i na další oblasti, v programu počítáme také s tématem komplexních pozemkových úprav, registrem smluv či služebním zákonem.

Proto neváhejte a přijďte o těchto tématech rokovat. Krajská setkání jsou mezi starosty oblíbená pro svoji dostupnost a větší možnost diskuse oproti celorepublikovým akcím.

Těšíme se na vaši účast.

Kraj	Termín	Místo
Pardubický kraj	Út 18. 3. 2014	Magistrát města Pardubice (společenský sál), Pernštýnské náměstí 1, Pardubice
Ústecký kraj	Čt 20. 3. 2014	Krajský úřad Ústeckého kraje, Velká hradební 3118, Ústí nad Labem
Moravskoslezský kraj	Út 25. 3. 2014	Kulturní zařízení Ostrava-Jih, Dr. Martínka 1439/4, Ostrava
Olomoucký kraj	St 26. 3. 2014	2. budova Magistrátu města Olomouc, Hynaisova 10, Olomouc
Zlínský kraj	Čt 27. 3. 2014	Městský úřad Svárov 1080, Vsetín
Jihočeský kraj	St 2. 4. 2014	Krajský úřad Jihočeského kraje, U Zimního stadionu 1952/2, České Budějovice 7
Vysočina	Po 7. 4. 2014	Hotel Gustav Mahler, Křížová 4, Jihlava
Královéhradecký kraj	Čt 10. 4. 2014	Adalbertinum, Československé armády 300, Hradec Králové
Liberecký kraj	Po 14. 4. 2014	Krajský úřad Libereckého kraje, U jezu 642/2a, Liberec
Jihomoravský kraj	St 16. 4. 2014	Kongresové centrum Brno, Výstaviště 1, Brno
Středočeský kraj + hl. m. Praha	Út 22. 4. 2014	Magistrát hl. m. Prahy, Mariánské nám. 2, Praha 1
Plzeňský kraj	Po 28. 4. 2014	Krajský úřad Plzeňského kraje, Škroupova 1760/18, Plzeň-Jižní Předměstí
Karlovarský kraj	Út. 29. 4. 2014	Krajský úřad Karlovarského kraje, Závodní 353/88, Karlovy Vary

Program krajských setkání:

- 8:30 – 9:00 Prezence účastníků
 9:00 – 9:15 Zahájení, představení krajských setkání
 představitelé hostitelského města, kraje,
 Předsednictva Svazu
 9:15 – 10:15 **Činnost Svazu v legislativě – aktuální témata**
- Sociální reforma, veřejné opatrovnictví, sociální bydlení, strategie sociálního začleňování 2014-2020
 - Nový zákon o veřejných zakázkách (ve vazbě na nově přijaté směrnice)
 - Aktuálně z Poslanecké sněmovny (registr smluv, NKÚ...)
 - Zákon o právu na informace, podomní prodej
 - Odpady
 - Objížďení placených úseků dálnic a rychlostních silnic
- Diskuse*

10:15 – 12:45

Nový občanský zákoník

- Přechodná ustanovení ve vazbě na uzavírané smlouvy
 - Na co si dát pozor při uzavírání smluv – kontrakční proces z hlediska obce, nájemní smlouva na byt, nájemní smlouva na nemovitost, pachtovní smlouva, kupní smlouva na movitou a nemovitou věc, smlouva o dílo
- Diskuse*

12:45 – 13:15

Přestávka na kávu, losování cen

13:15 – 13:30

Nové programové období 2014–2020

- Informace o podmínkách a postavení obcí
- Diskuse*

13:30 – 14:00

Projekty Svazu

- Odpovědný zastupitel
- Podpora meziobecní spolupráce

14:00 – 14:20

Komplexní pozemkové úpravy

14:20 – 14:40

Institut pro udržitelný rozvoj měst a obcí

- Prezentace činnosti Institutu

14:40 – 14:45

Ukončení krajského setkání, losování cen

Změna programu vyhrazena

Milé kolegyně, vážení kolegové,

chci Vám touto cestou poděkovat za aktivní spolupráci s mnohými z Vás. Díky Vaším podnětům, kritickým názorům a věcným argumentům byla má ministerská mise o mnoho snazší. Když jsem na začátku července zvažoval, jestli přijmu tuto životní výzvu, byly to právě zkušenosti z orgánů Svazu měst a obcí, které mě přesvědčily, abych se pokusil přenést na vládní úroveň některé naše dlouhodobé požadavky a oprávněné nároky. Těší mě, že díky profesionálnímu postoji, především pana premiéra Jiřího Rusnoka s jeho obrovským nadhledem a lidským přístupem, se některé věci podařily.

Hned mé první rozhodnutí, které jsem předkládal vládě, bylo zastavení reformy veřejné správy ve vztahu ke vzniku Nejvyššího stavebního úřadu a možnému rušení stavebních úřadů na obcích I. a II. typu. Nalezení konstruktivního dialogu s představiteli Asociace krajů České republiky a na něho navazujícího řešení otevřelo cestu k znovu spuštění ROP Severozápad. Vůbec evropská agenda byla klíčovou aktivitou MMR v posledním období. Nejen že finišuje programové období 2007–2013, ale nastavují se parametry toho nového. Nedočerpání evropských fondů se podařilo snížit na minimum. Otevřely se tak smysluplné výzvy, které pomohou zrealizovat projekty, jejichž realizátory jsou územní samosprávy nebo subjekty, které v obcích a městech budou tvořit smysluplné aktivity.

Důraz však byl kladen především na podobu Dohody o partnerství, základního dokumentu, který bude určovat mantinely,

podmínky a možnosti čerpání evropských strukturálních a investičních fondů v následujících letech. Obrovský kus práce tady odvedla Kancelář Svazu a také vyjednavací za jednotlivé komory. I díky tomu bude územní dimenze absorbovat skoro 50% z celkové alokace.

Kancelář Svazu byla aktivní také v přesvědčování poslanců, aby přijali zákonné opatření, kterým se měnil zákon o zadávání veřejných zakázek, jež předkládalo právě MMR. Změnily se limity a především se odstranila slepá ulička, která nutila starosty donekonečna soutěžit v případě, že zůstala pouze jedna nabídka.

Dlouholeté požadavky obcí byly také vyslyšeny v oblasti změny vázací lhůty u bytů postavených se státní dotací. Ta se snížila na polovinu, o změnu smlouvy je možné požádat u poskytovatele státní dotace.

Dotace v oblasti Programu obnovy venkova byly vráceny na původní částku a národní programy byly posíleny. Stejně tak bude vypsan nový dotační titul s názvem – Program rozvoje regionů, kde žadateli budou obce ze strukturálně postižených oblastí s cílem vytvoření podmínek pro nová pracovní místa.

Třešinkou na dortu pak bylo vrácení odměn zastupitelům na úroveň roku 2010.

Řada věcí ale čeká na novou vládu. Věřím, že nepodlehne tlaku honu na smyšlené čarodějnice a zdravý rozum zvítězí především v oblasti kontrol a dalších povinností. Nikdo

z nás se nevyhýbá důsledné kontrole. Ale jedné a konečné. Není přece možné, aby každý rok, vždy jiný subjekt, hloubkově auditoval naše aktivity, neshledal žádná pochybení, ale konstatoval, že je to výsledek pouze pro něho samotného, a jiný orgán přišel a kontrolu prováděl znovu. Bránit se také musíme „optimalizaci“ státní správy, která bohužel jedinečně odvádí výkon agend z malých obcí a měst směrem do center.

Milé kolegyně a kolegové, ještě jednou upřímný dík. Přeji Vám pevné zdraví, hodně elánu v tomto volebním roce a mnoho sil k realizaci Vašich projektů.

František Lukl

Předsednictvo Svazu

PŘEDSEDNICTVO SVAZU JEDNALO V LEDNU 2014 NEJPRVE KORESPONDENČNĚ

Hlavním důvodem ke korespondenčnímu jednání Předsednictva Svazu, které bylo ukončeno 9. ledna 2014, bylo projednání a přijetí stanoviska k Petici za přímou volbu všech členů zastupitelstev. Žádost o podporu Petice, kterou organizuje František Zwyrtsek, předseda hnutí Nezávislí, byla Svazu doručena počátkem nového roku. Jejím podstatou je žádost o změnu volebního systému do zastupitelstev obcí, a to takovým způsobem, aby mandát získali kandidáti s nejvyšším počtem hlasů bez ohledu na kandidátní listinu. Jde v podstatě o volební systém tzv. neomezeného hlasování, který Svaz po neformálním jednání Předsednictva v červnu 2013 navrhl v rámci meziresortního připomínkového řízení k návrhu nového volebního zákona.

Svaz systém neomezeného hlasování jako možnou alternativu ke stávajícímu volebnímu systému prezentoval již na krajských setkáních v minulém roce, výklad byl podán také v našem zpravodaji (viz INS č. 5/2013 str. 24, 25), zveřejněn je i na stránkách Svazu jako součást aplikace Volební kalkulačka. Pro účely výše zmíněného připomínkového řízení byl Kancelář Svazu připraven i návrh paragrafového znění právní úpravy. Změnu volebního systému do zastupitelstev obcí požaduje Svaz již od IX. Sněmu, tento požadavek zazněl mj. i v dopise adresovaném představitelům stran nově vznikající koalice, jakož i nově zvoleným poslancům. Pro volební systém neomezeného hlasování se vyjadřovala i část respondentů dotazníkového šetření na krajských setkáních.

Předsednictvo Svazu v souladu s dlouhodobou koncepcí Svazu prosazovat většinový volební systém při volbě do obecních zastupitelstev vyjádřilo předloženou Petici za přímou volbu všech členů zastupitelstev podporu.

Dalšími body korespondenčního hlasování Předsednictva Svazu byly návrh na jmenování členů správní rady Nadačního fon-

du (ke zvolení byli navrženi Ing. Zbyněk Kozel, generální ředitel společnosti EKO-KOM, a.s.; a Mgr. Jan Vrba, jednatel společnosti Asekol, a.s.) a projednání žádosti o udělení záštity nad soutěží Young Architekt Award 2014 – záštitu Svazu Předsednictvo soutěží udělilo.

Lenka Zgrajová

PETICE

za přímou volbu všech členů zastupitelstev obcí, městysů, měst a statutárních měst

SVĚŘME OBCE A MĚSTA TĚM, KTERÍ DOSTANOU NEJVÍCE HLASŮ

Níže podepsaní občané ČR žádají po Parlamentu ČR změnu Zákona o volbách do zastupitelstev obcí č. 491/2001 Sb. tak, aby se členy zastupitelstev obcí, městysů, měst a statutárních měst stávali kandidáti s nejvyšším počtem přímo získaných hlasů (křížků). Současný poměrný systém je vysoce nespravedlivý a rozděluje mandáty stranám, nikoli osobnostem. Mimo zastupitelstva tak zůstávají lidé, kteří získali vysoké počty hlasů, a přednost dostávají lidé s mnohem menším počtem hlasů jen proto, že stojí v čele stranických kandidátek, kterým se hlasy rozdělí nespravedlivým poměrným systémem,

který nebere ohledy na vůli voličů. Požadujeme, aby zákon stanovil takový volební systém, že členy zastupitelstva se stanou ti kandidáti, kteří dostali nejvíce hlasů, a tito lidé vytvoří zastupitelstvo jako nejvyšší orgán jednotky územní samosprávy. Jen tento volební systém zajistí složení orgánů obce podle vůle voličů.

Petici iniciovalo hnutí NEZÁVISLÍ, založené v roce 1994, mající základ v komunální politice, a odmítající nespravedlivý poměrný systém v komunálních volbách, který preferuje stranické zájmy před jasně projevovanou vůli voličů. Petice vznikla na základě řady podnětů členů zastupitelstev obcí a měst ČR, kteří považují současný systém na nespravedlivý. Petici podpořilo rovněž Předsednictvo Svazu.

Kontakt pro zaslání podpisových archů:
František Zwyrtek, předseda hnutí NEZÁVISLÍ
Olomoucká 36, 789 85 Mohelnice

K ŘÁDNÉMU JEDNÁNÍ SE ČLENOVÉ PŘEDSEDNICTVA SEŠLI V PRAZE 24. LEDNA 2014

K hlavním a dlouze diskutovaným bodům jednání Předsednictva patřila především informace o tom, jak pokračují **přípravy na nové programové období čerpání fondů EU** (podrobněji viz samostatný článek na str. 18), jednalo se zejména o finančním rozdělení 250 mld. Kč, což je uvažovaná celková alokace na územní dimenzi, a dále návrh na zpracování a realizaci projektu z Operačního programu Technická pomoc HorizontIS. Předsednictvo nakonec na základě výsledků diskuse doporučilo upravit návrhy na finanční rozdělení územní dimenze mezi individuální a integrované přístupy takto:

Územní dimenze	Integrované přístupy	Individuální projekty
Alokace	95 mld. Kč	155 mld. Kč
ITI – největší aglomerace	80 mld. Kč	105 mld. Kč
IPRÚ aglomerace + střední sídla		30 mld. Kč
CLLD/malá sídla na venkově	11,5 mld. Kč (+ 3,5 mld. Kč z PRV)	20 mld. Kč

Předsednictvo Svazu se také v této souvislosti znovu vrátilo k podpisu Memoranda organizací hájících zájmy venkovského prostoru. Vyslovilo souhlas s podpisem v upravené a doplněné verzi. Šlo zejména o zpřesnění jednotlivých formulací a úpravu částky vyčleněné pro CLLD na 15 mld. Kč. Předsednictvo se shodlo, že integrované nástroje jsou pouze jedním ze způsobů, jak dostat prostředky do území, a proto je nutné zajistit pro venkov prostředky formou

individuální projektů. Snahou Svazu proto bude, aby v rámci OP byla vyčleněna částka 20 mld. Kč pro malá sídla na venkově. Relevantním zástupcům Komory statutárních měst pak bylo uloženo zajistit požadované informace ze strany řídicích orgánů k obsahu integrovaných strategií a konzervativní finanční vyčíslení požadovaného objemu prostředků za města ITI/IPRÚ. Data jsou nutná pro vyjednání odpovídající alokace pro tuto velikostní kategorii obcí.

Druhá část tohoto bodu se týkala návrhu na přípravu a realizaci projektu z Operačního programu Technická pomoc (HorizontIS)

na podporu nositelů integrovaných strategií ITI/IPRÚ a vytvoření návrhu mechanismů implementace těchto strategií ze strany Svazu. Projekt by měl být ukončen 31. srpna 2014. Celkové znění obsahu projektu bylo vypracováno v úzké spolupráci se zástupci měst ITI/IPRÚ. Předsednictvo přípravu projektové žádosti bez finanční spoluúčasti Svazu v celkovém objemu 2 466 616 Kč schválilo. Zároveň doporučilo Radě Svazu schválit

související změny v rozpočtu, bude-li projekt schválen, Kanceláři Svazu uložilo zajistit jeho přípravu a předložení projektové žádosti a pověřilo Davida Koppitze za skupinu měst ITI a Tomáše Sýkoru za skupinu měst IPRÚ gesci za jednotlivé výstupy potřebné pro realizaci projektu.

I dalších několik bodů se týkalo již **realizovaných nebo připravovaných projektů**. Asi nejvíce času věnovali členové Předsednictva průběžné informaci o realizaci projektu Podpora

ně však opět hodnotili nízkou účast nejvyšších představitelů vlády, plánovali přípravu a organizaci **krajských setkání** – viz str. 3.

Na programu jednání byl i připravený **návrh nového Jednacího řádu Rady Svazu**. V důsledku některých změn, které byly přijaty na XIII. Sněmu Svazu se některá ustanovení dostala do rozporu s novými Stanovami Svazu (např. volby a složení Předsednictva, označení funkcionářů). Vyřešit bylo třeba také to, že při některých zasedáních Rady počet přítomných zástupců nedosahoval nad-

meziobecní spolupráce, přičemž řediteli Kanceláře pro projekty a vzdělávání uložili informovat starosty o jeho vývoji – viz str. 16, 17. Dále vzali na vědomí informace o zahájení realizace projektu Odpovědný zastupitel, jež navazuje na Vzdělaného zastupitele a měl by být realizován v maximálním objemu 26 mil. Kč. Projednali také návrh na zpracování projektu Svazu v oblasti rovných příležitostí (*program Dejme (že)nám šanci v rámci Norských fondů, o kterém jsme podali základní informace již v INS č. 11 a 12/2013*) a schválili partnerství Svazu v projektu „Znalosti partnerství pro inkluzivní vzdělávání“.

Pozornost věnovali členové Předsednictva ale i dalším tématům. Vzali na vědomí stav členské základny, která v současné době čítá **2505** členů zastupujících 7 945 631 obyvatele, hodnotili XIII. Sněm Svazu, kde se zajímali zejména o to, kolik činily mimořádné náklady spojené s přeložením termínu na září (bylo to 321 468 Kč), negativ-

poloviční většiny celkového počtu členů Rady, nicméně někteří přítomní se prokazovali plnými mocemi. Striktní výklad příslušného ustanovení stávajícího řádu by však usnášeníschopnost takového zasedání mohl zpochybnit. Určité úpravy byly navrženy i pro korespondenční způsob hlasování. Předsednictvo Svazu vzalo návrh na vědomí a doporučilo ho Radě ke schválení. Poté bude Jednací řád Rady zveřejněn na stránkách Svazu.

Na jednání nechyběla ani **aktuální legislativa**. Krátce se Předsednictvo vrátilo k nařízení vlády o odměnách za výkon funkce členů zastupitelstev – viz INS č. 1/2014 str. 2, jednalo o návrhu na změny pravomocí Nejvyššího kontrolního úřadu, tedy návrhu, který se objevil už v předešlém volebním období (Svaz již tehdy konstatoval, že města a obce se nebrání racionální kontrole efektivního využívání veřejných prostředků, nicméně kontrol je již hodně a podle Svazu by NKÚ měl u měst a obcí kontrolovat pouze zákonnost využití prostředků a majetku, nikoli jejich účelnost a hospodárnost – více viz str. 11) a obšírněji jednalo také o návrhu zákona o registru smluv – *i k tomuto tématu podrobněji na str. 7*. Přítomní členové vzali podané informace na vědomí a pověřili kompetentní osoby, aby i nadále prosazovaly přijatá stanoviska Svazu jak ve vládě, tak i v Poslanecké sněmovně.

Z dalších bodů programu – Předsednictvo schválilo poskytnutí loga Svazu k uveřejnění na webových stránkách Novodobá sanitka, schválilo personální změny v komisích Předsednictva, dvě žádosti o poskytnutí záštity (na konferenci 3. Trendy evropské dopravy a na projekt Křižovatky architektury) a předsedovi Svazu uložilo uzavřít za Svaz Memorandum o vzájemné spolupráci se společností ČEZ, a. s.

Lenka Zgrajová

Posílejte své vyhlášky o regulaci hazardu Ministerstvu financí!

Na Svaz se obrátilo Ministerstvo financí s žádostí o spolupráci ve věci zákonné povinnosti zaslání obecně závazných vyhlášek obcí regulujících provozování loterií a jiných podobných her Ministerstvu financí. Tato povinnost plyne obcím ze zákona o loteriích a jiných podobných hrách, a to ve lhůtě 15 dnů od schválení zastupitelstvem.

Ministerstvo financí, odbor 34, Státní dozor nad sázkovými hrami a loteriemi v rámci své činnosti postupuje dle platných a účinných právních předpisů, mezi něž spadají také obecně závazné vyhlášky obcí. V této souvislosti ministerstvo upozorňuje na ustanovení § 50 odst. 7 zákona č. 202/1999 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, které ukládá obcím zákonnou povinnost informovat ministerstvo o přijetí obecně závazné vyhlášky regulující provozování loterií a jiných podobných her přijaté na základě § 50 odst. 4 nebo 5 loterního zákona. Lhůta na zaslání obecně závazné vyhlášky je loterním zákonem stanovena na 15 dní od okamžiku jejího schválení zastupitelstvem.

Vzhledem k dosavadním zkušenostem ministerstva není tato povinnost většinou dodržována, proto ministerstvo laskavě žádá obce, aby v případě přijetí nové obecně závazné vyhlášky regulující provozování loterií a jiných podobných her na jejich území tuto bezodkladně ministerstvu doručili, a to nejlépe prostřednictvím datové schránky. Není totiž v personálních možnostech ministerstva každodenně kontrolovat úřední desky všech obcí na území České republiky za účelem zjištění, zda nebyly přijaty a zveřejněny nové obecně závazné vyhlášky. V případě, že ministerstvu nebude včas zaslána obecně závazná vyhláška, hrozí přes veškerou snahu ministerstva vydání, změna či zrušení rozhodnutí v rozporu s právními předpisy.

Mgr. Ludmila Němcová
legislativně-právní odd. Kanceláře Svazu

Registr smluv. Podaří se schválit funkční normu?

S železnou pravidelností se v rámci boje za zvýšení transparentnosti hospodaření s veřejnými prostředky a veřejným majetkem objevují návrhy právních předpisů, které tak či onak zavádějí povinnost obcím (a nejen jim) proaktivně uveřejňovat všechny uzavřené smlouvy, daňové doklady či objednávky. Zatím poslední z řady návrhů byl v tomto případě předložen jako poslanecký návrh zákona o Registru smluv (dále jen „návrh“) poslanců Jana Farského, Andreje Babiše, Pavla Bělobrádka a dalších cca 80 poslanců.

Stručně shrnuto, návrh zavádí státu, obcím a krajům, právnickým osobám zřízeným zákonem (např. veřejným vysokým školám či Všeobecné zdravotní pojišťovně) a právnickým osobám ovládaným státem, obcí či krajem (např. příspěvkové organizace, obchodní společnosti) povinnost uveřejňovat s určitými výjimkami všechny písemně uzavřené smlouvy, a to bez ohledu na výši plnění. Návrh je však předložen ve dvou variantách, přičemž přísnější z nich předpokládá navíc uveřejňování i faktur a objednávek. Smlouvy (eventuálně faktury a objednávky) se budou uveřejňovat v tzv. Registru smluv, zřízeném v rámci portálu veřejné správy. Nedojde-li k uveřejnění smlouvy, nenabude účinnosti a navíc pozbude platnosti (pozn.: s kompletním zněním návrhu včetně důvodové zprávy se můžete seznámit na internetových stránkách Poslanecké sněmovny, kde je k nalezení jako sněmovní tisk č. 42).

Protože se Svaz problematikou zabývá dlouhodobě, podrobil předložený návrh podrobnějšímu zkoumání a se svými závěry seznámil poslance. Ti sice návrh nechali projít prvním čtením, ale zároveň prodloužili lhůtu k projednání ve výborech na 90 dní, a to kvůli tomu, aby se návrh, jenž vykazuje závažné nedostatky, mohl dopracovat.

Pojďme se blíže seznámit s důvody, proč by návrh v předložené podobě neměl být přijat.

Opravdu je potřeba uveřejňovat vše?

Předkladatelé návrhu rozumně usoudili, že nelze uveřejnit úplně všechny smlouvy, protože řada z nich se např. uzavírá ústně. Na ty, které se uzavírají v písemné formě (ať už v listinné nebo elektronické podobě), se pak vztahuje několik výjimek (např. pracovní smlouvy, smlouvy o pronájmu hrobových míst, smlouvy uzavřené v rámci běžného

obchodního styku s nepodnikatelem apod.). V uveřejněných smlouvách se dále neuveřejní ty informace, které se nemusí uveřejňovat ani podle zákona o svobodném přístupu k informacím. V praxi to tedy bude vypadat tak, že pokud obec, či jí zřízená příspěvková organizace, poskytuje sociální služby, bude smlouvy o jejich poskytování vkládat do registru. Pakliže se v takových smlouvách začlení osobní údaje (což je u sociálních služeb nanejvýš žádoucí), ztrácí takové uveřejňování smysl, protože registr bude plný smluv psaných podle jednoho vzoru bez jakékoliv informační hodnoty.

Naskenuji, odešlu a hotovo?

Chyba lávky...

Návrh předpokládá, že smlouvy (eventuálně objednávky a faktury) mají být uveřejněny v *datovém formátu umožňujícím vyhledávání v textu*. Předkladatelé v důvodové zprávě uvádějí, že *současný stav*

elektronizace veřejné správy dosáhl úrovně, kdy naprostá většina smluv, faktur a objednávek je vyhotovována v elektronické podobě. Ano, řada dokumentů sice vzniká v elektronické podobě, ne vždy je však elektronická podoba těchto dokumentů k dispozici (smlouvy s bankami, pojišťovnami, telefonními operátory ale i celou řadou dalších subjektů, jež jsou uzavírány na pobočkách či prostřednictvím obchodních zástupců). To se týká zejména formulářových smluv, dále pak příloh či obchodních podmínek, přičemž jde často o dokumenty značného rozsahu. I ty však obsahují údaje, které musí být povinně uveřejněny.

Pro naplnění zákonem stanovené podmínky (možnost vyhledávat v textu) musí být tyto dokumenty skenovány pomocí specializovaného softwaru, následně převedeny do textové podoby a dále v nich musí být provedena „ruční“ kontrola a oprava chyb, neboť i nejlepší aplikace pro převod skenovaného textu vykazují jistou chybovost. Dojde-li při převodu k chybě, nebude možno považovat takové uveřejnění za platné. Ironií osudu pak zůstává, že i samosprávy, které bývají dávány za vzor ohledně uveřejňování smluv, uveřejňují v některých případech „pouhé“ skeny.

Dále je třeba vzít v úvahu, že i u smlouvy v „textové“ podobě je nezbytné anonymizovat osobní údaje a „znečitelnit“ ostatní chráněné informace. To představuje další časově náročnou činnost, kterou navíc nelze automatizovat. U řady smluv bude navíc nezbytné, aby části smluv určené k „znečitelnění“ identifikoval odborník (bude např. nezbytné právní posouzení).

Pakliže se předkladatelé návrhu domnívají, že povinnost převádět převod smluv do podoby umožňující vyhledávat v textu nepředstavuje pro obec zvláštní zátěž, požaduje Svaz, aby tuto „nezatěžující povinnost“ zajišťoval na náklady státního rozpočtu provozovatel Registru smluv a obce zůstaly této povinnosti ušetřeny. V opačném případě by měly být obcím náklady s tím spojené hrazeny.

Další nejistota v právních vztazích

Svaz nespátňuje zásadní problém v tom, kdy by byla obec stížena sankcí neúčinnosti resp. neplatnosti smlouvy za její úmyslné neuveřejnění, obává se však problémů, které nastanou při aplikaci těch ustanovení zákona, které předepisují, co a jak má být uveřejněno – co když někdo napadne, zda byl dostatečně specifikován předmět smlouvy? Co když tak učiní za pár let, kdy dodaná věc změnila třikrát majitele? Návrh také rozumně předvídá, že jsou situa-

ce, kdy nelze požadovat uveřejnění smlouvy předtím, než dojde k samotnému plnění. Jde o „smlouvy, které byly uzavřeny za účelem odvrácení nebo zmírnění újmy hrozící bezprostředně v souvislosti s mimořádnou událostí ohrožující život, zdraví, majetek nebo životní prostředí“. Nezpochybní však někdo smlouvu na odklizení trosek z území obce, kterou obec uzavře čtrnáct dní po ničivé povodňové vlně? A bude to umět někdo po letech posoudit?

Budeme uveřejňovat smlouvy od nuly korun?

Návrh nepředpokládá, s odkazem na obdobnou slovenskou úpravu, zavedení spodního limitu plnění, od kterého se smlouvy uveřejňují, takže se budou uveřejňovat všechny smlouvy s výší plnění od nuly korun. Otázka zní, zda má něco takového s ohledem na náklady, které takové uveřejňování přinese, smysl. Dále hrozí, že dojde k zahlcení Registru informacemi, a tím i ke ztrátě zájmu o veřejnou kontrolu. Zároveň je potřeba připomenout, že i ve vyspělých zemích, kde k uveřejňování smluv dochází, jsou takové limity stanoveny.

V případě přísnější varianty návrhu, kdy mají být uveřejňovány i faktury a objednávky, se v jejich případě se spodním limitem počítá, přičemž jeho konkrétní výši má svým nařízením stanovit vláda. Ač měl být návrh takového nařízení předložen spolu s návrhem zákona, nestalo se tak, a proto netušíme, zda budou uveřejňovány faktury od stokoruny, tisícikoruny, nebo třeba od milionu.

Transparentnost ušetří veřejné prostředky. Ať to stojí, co to stojí.

Velmi nepřesvědčivou částí návrhu je ta část důvodové zprávy, která se zabývá náklady na uveřejňování smluv a dalších dokumentů. Důvodová zpráva totiž vychází při vyčíslení nákladů z analýzy odhadovaných nákladů, kdy se braly v úvahu pouze faktury, nikoliv však jiné povinně uveřejňované dokumenty, např. smlouvy, o nákladech na skenování a převod do textové podoby ani nemluvě. Analýza také vůbec neuvádí odhad nákladů pro státní správu a právnické osoby.

Důvodová zpráva dále nezohledňuje, jaké bude mít v budoucnu dopady enormní zvýšení objemu zasílaných zpráv prostřednictvím datových schránek na úhradu státu jejímu provozovateli.

Povinnost odeslat namísto povinnosti uveřejnit

Návrh zákona stanovuje jako hlavní povinnost uveřejnit smlouvu (eventuálně

i faktury a objednávky) v Registru smluv a s nesplněním této povinnosti spojuje sankci nenabytí účinnosti, resp. absolutní neplatnost smlouvy. Zdravý rozum říká, že má-li být obec stížena v případě nesplnění své povinnosti takto citelnou sankcí, je nezbytné, aby jí zákon vůbec dával možnost tuto povinnost splnit. Podle návrhu ovšem možnost obce ovlivnit, zda dojde k uveřejnění smlouvy, končí odesláním smlouvy prostřednictvím datové schránky do Registru smluv. Zdali však po odeslání skutečně dojde k uveřejnění, nemá obec možnost ovlivnit. O tom, že nejde o hypotetický problém, svědčí v nedávné minulosti problémy s registrem vozidel apod. Může tak reálně dojít k situaci, že povinný sice řádně odešle nezbytné údaje Registru smluv, ten je však neuveřejní.

Svaz z uvedeného důvodu požaduje změnit povinnost povinného subjektu z povinnosti uveřejnit smlouvu na povinnost odeslat smlouvu a případné sankce vázat pouze na nesplnění této povinnosti.

Co je to vlastně faktura? A jak se uveřejní ústní objednávka?

Jak už bylo zmíněno výše, jedna z variant návrhu předpokládá povinné uveřejňování i tzv. faktur. Nepochybuji o tom, že každý ví, co faktura je. Možná vás však překvapí, že ač některé právní normy s tímto pojmem pracují, český právní řád obsah pojmu faktura nikterak nevymezuje. V praxi tak může vzniknout pochybnost, zda za fakturu považovat pouze daňový doklad, který je takto označen, nebo zda neaplikovat širší výklad. Za fakturu by pak mohlo být považováno leccos. Budou se uveřejňovat i proforma faktury?

Návrh dále v této přísnější variantě počítá s uveřejňováním objednávek, na rozdíl od smluv však neomezuje formu objednávky a předpokládá tedy uveřejňování objednávek nejen v písemné formě. Není však zřejmé, jak by mohly být uveřejňovány objednávky ústní nebo konkludentní.

Konkurenci informace až pod nos

Konkurenti podnikatelských subjektů zřízených městy mohou pomalu začít jásat. Zatímco dříve, chtěli-li mít informace o obchodních vztazích městské společnosti, museli podstoupit standardní (ale alespoň zpoplatněný) proces žádosti o poskytnutí informace, dnes toto know-how získají za pár vteřin. Postavení městských společností se tak v hospodářské soutěži ještě zhorší.

*Mgr. Zdeněk Mandík
legislativně-právní odd. Kanceláře Svazu*

Zamezme krádežím a nelegálnímu výkupu kovů!

Omezit krádeže kovů a snížit množství kovových součástek, které nelegálně končí ve výkupnách. To je důvod, proč vůbec poprvé vznikl komplexní „Obrazový katalog“, který kromě toho, co se krade na železnicích, obsahuje také fotografie a popis kovových materiálů souvisejících s dopravou, obecním majetkem či odpady shromažďovanými obcí obsahující kovové komponenty.

Unikátní publikaci připravil Svaz a Institut pro udržitelný rozvoj měst a obcí (IURMO) společně se Správou železniční dopravní cesty (SŽDC), Ředitelstvím silnic a dálnic ČR (ŘSD), Policií ČR, Českou inspekcí životního prostředí (ČIŽP) a Českou obchodní inspekcí (ČOI). Jak ukazuje i počet zpracovatelů katalogu, oblast výkupu kovů je složitá. Jde napříč resorty a dotýká se

však, jak už z logiky názvu vyplývá, hájí jiné zájmy. MŽP zejména ochranu životního prostředí, MPO pak především firmy i podnikatele a ochranu spotřebitele.

Odpadové hospodářství bývá často o kompromisu, o nalezení akceptovatelné míry regulace a jasného gestora, který bude mít hlavní slovo. Svaz už před časem přijal stanovisko, že jako jednu z priorit

Alarmující příklad odkupu kovů uvedla Simona Cigánková z České inspekce životního prostředí. 380 kg mědi, které pocházely z pohřebních uren, vykoupil provozovatel výkupny cizí národnosti v Ústeckém kraji. Soud ho zprostil obžaloby. Cizinec prý nevěděl, že jde o pietní předměty, které vykupovat nelze.

celé řady subjektů. Ačkoliv z mnoha stran zaznívá, že optimální by bylo výkup kovů, a to minimálně od fyzických osob, zakázat, není změna zákona o odpadech tak jednoduchá. Primárně se tento právní předpis týká Ministerstva životního prostředí a resortu průmyslu a obchodu. Každý z nich

je vyšší. Podle policie znamenalo 11 080 krádeží kovových materiálů v roce 2012 celkovou škodu za bezmála 445 milionů Kč. Loni se jednalo už o 11 786 krádeží, vyčíslená škoda byla více než 509 milionů Kč. (Pozn.: Statistika zahrnuje pouze trestné činy, nikoliv přestupky.)

Co by se nemělo do výkupu dostat, obsahuje Obrazový katalog, který je praktickým návodem pro kontrolní orgány. Ocení ho ale i poctiví výkupci kovů.

Představitelé Svazu i zástupci Institutu pro udržitelný rozvoj věří, že katalog a metodika pomohou omezit nelegální výkup kovů. Výkupny se už totiž nebudou moci vymlouvat, že nevědí, jak ten který předmět, jež podle zákona nesmí vykupovat, vypadá. Policistům se bude ukradená součástka lépe hledat a kontroloři budou vědět, na co se při práci zaměřit. Situaci je třeba dobře ošetřit zákonem a zohlednit i evropskou směrnici týkající se odpadů. Podle Evropské unie totiž budou muset obce od roku 2015 podobně jako pro plasty, sklo či papír poskytnout možnost odděleného sběru také pro kovové odpady.

Kovové součástky dnes mizí i ze sběrných dvorů, které v souvislosti se shromažďovanými odpady, například vysloužilými elektrospotřebiči, provozují obce. Přicházejí tak o peníze hned dvakrát: samotnou krádeží kovu a pak tím, že musí investovat nemalé částky na zabezpečení, aby se zloději nedostali dovnitř a nemohli demontovat kovové součástky. Kolektivní systémy zpětného odběru vysloužilých elektrozařízení do zajištění obecních sběrných míst poskytly obcím už přes 60 milionů Kč. Do řešení krádeží a nelegálního výkupu kovů je však třeba zapojit všechny příslušné státní orgány.

Obrazový katalog kovových předmětů, jehož podtitul by mohl znít: „Společně za bezpečnost, finance a životní prostředí“, vyšel v nákladu 4 000 kusů, metodiky se vydalo 2 500 výtisků. Oba materiály mají k dispozici všechny organizace, které se na vzniku podílely, tedy SMO ČR, IURMO, SŽDC, ŘSD, Policie ČR, ČIŽP a ČOI. Katalog je navíc zdarma ke stažení na webových stránkách IURMO na adrese www.institut-urmo.cz. Jistě ho ocení i poctiví výkupci kovů.

Na tiskové konferenci, která se na téma nelegálního výkupu kovů konala v sídle Svazu 30. ledna 2014, zazněla i otázka, zda úplný zákaz výkupu kovů od fyzických osob není příliš radikálním řešením, až moc přísným a také legislativně jen těžko průchozím. Zda by nebylo lepší zpřísnit pravidla pro výkup kovů a za jejich porušení třeba stanovit přísnější sankce. Na odpověď jsme se zeptali Pavla Drahovzala, starosty Velkého Oseku a zároveň předsedy Správní rady IURMO, a Marka Sýkory, starosty Dobřan a rovněž člena Komise životního prostředí Předседnictva Svazu, kteří na dotazy novinářů také odpovídali. Ti nám řekli:

Již dnes jsou nastavena velmi přísná pravidla na výkup kových odpadů a za jejich nedodržení hrozí vysoké sankce v řádech až desítek milionů Kč, zejména pokud se případy poru-

šení opakují u jednoho výkupce. Ten, kdo předává do výkupu odpad, který předtím získal nelegální činností, se tak dopouští min. přestupku, v horším případě trestného činu krádeže a v konečném důsledku i obecného ohrožení, jelikož např. odcizené zabezpečovací zařízení na železnici může způsobit hromadnou srážku vlaků. Další zpřísnění výkupu odpadů si již dnes lze těžko představit, v podstatě není co zpříšňovat. Maximálně lze zavést povinnost vždy úplatu za vykoupený dopad odeslat na účet, nikoliv ji poskytnout v hotovosti. Tento princip je např. uplatněn ve Velké Británii.

Mnoho vyspělých zemí, např. Německo či skandinávské země, se rozhodlo jít právě cestou úplného zákazu výkupu odpadu, což se jim v praxi osvědčilo. Takový odpad může být občanem předán bezúplatně do systému obce k nakládání s odpady z domácností, které jsou povinny se o něj pak postarat. Obce, jako garanti správného nakládání s odpady od občanů, pak tento odpad předají ke zpracování oprávněné osobě (třídící lince, hutnímu průmyslu). Obdrželi-li za to finanční protihodnotu, musí ji pak použít jako veřejný příjem na snížení nákladů v životním prostředí, zejm. v odpadovém hospodářství. Obdobně by tyto principy mohly fungovat i v ČR. Máme u nás asi jeden tisíc sběrných dvorů zřizovaných obcemi, kam občané běžně odnášejí různé druhy odpadů, především staré elektrospotřebiče, velkoobjemové odpady aj. Samozřejmě občané budou moci odnést odpady do soukromé sběrné, ale nesmí jim být za to nabízena úplata. Poctiví provozovatelé soukromých sběrů tak mohou dále fungovat, pokud budou postupovat legálně.

Děkujeme za odpověď.

Seminář o veřejných zakázkách měl úspěch

Více jak sto účastníků, převážně z členských měst a obcí Svazu, se sešlo 9. ledna 2014 na Magistrátu hlavního města Prahy, aby se seznámili s aktuálním vývojem v oblasti veřejného zadávání a souvisejících témat. Seminář pořádal Svaz ve spolupráci s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže, jehož zkušení lektori posluchače celým seminářem provázeli.

Po úvodním slově výkonné ředitelky Kanceláře Svazu Jany Vildumetzové se slova ujal Jiří Zmatlík, který přítomné seznámil s vývojem právní úpravy veřejných zakázek za poslední dva roky. Zvláštní důraz kladl na novinky, jež přinesla tzv. technická novela (v minulosti jsme se jí na stránkách InSu podrobně věnovali), a to zejména problematice rušení zadávacího řízení při jedné nabídce, zrušení institutu osoby se zvláštní způsobilostí, rozhodné doby pro posouzení splnění kvalifikace či elektronizace řízení. Jiří Zmatlík dále podrobně rozebíral jednotlivé instituty zákona a jejich správnou aplikaci v praxi, mezi jinými např. reference dodavatelů, kvalifikace dodavatelů, předběžná oznámení a odůvodnění veřejné zakázky, hodnocení nabídek či změny smluv.

V odpoledním bloku měli účastníci semináře možnost vyslechnout zajímavou přednášku o tzv. bid-riggingu, neboli zakázané spolupráci dodavatelů u veřejné zakázky. Igor Pospíšil, ředitel odboru kartelů, který toto téma uváděl, seznámil přítomné o podstatě tohoto zakázaného jednání a uváděl příklady jak z domácího, tak i zahraničního prostředí. Ve své přednášce uvedl i typické znaky, podle nichž lze tyto zakázané dohody identifikovat, a nastínil možnosti, jak se takovým dohodám bránit, resp. jak jim předejít.

Posledním blokem provázal Marat Saiber, který přítomné seznámil s aktuální rozhodovací praxí Úřadu. O tom, že téma rozhodně není nudné, svědčila

i živá diskuse mezi přednášejícím a účastníky semináře, a to zejména u případů, které obce velmi tíží – za všechny jmenujme problém vylučování z řízení těch

dodavatelů, již řádně neplní své závazky nebo dokonce mají vůči zadavateli dluhy.

Vzhledem k příznivým ohlasům ze strany publika bude Svaz i nadále hledat možnosti, jak v podobných seminářích pokračovat, neboť oblast veřejného zadávání je natolik dynamická, že průběžné vzdělávání zadavatelů je nade vše pochybnost naprosto nezbytné.

Mgr. Zdeněk Mandík

legislativně-právní odd. Kanceláře Svazu

Města a obce není třeba kontrolovat více, ale kvalitněji a efektivněji

Svaz nesouhlasí s rozšířením pravomocí Nejvyššího kontrolního úřadu (NKÚ) tak, jak bylo navrhováno v legislativě, kterou 21. ledna 2014 v prvním čtení projednávala Poslanecká sněmovna. Předloha počítala s tím, že by NKÚ nově kontroloval hospodaření s majetkem a také příjmy a výdaje obcí, měst a krajů i jimi zřizovaných právnických osob. Tedy příspěvkových a obchodních společností, v nichž mají územní samosprávné celky majetkovou účast. V praxi by taková změna zákonů znamenala duplicitu kontrol a zvýšení administrativní zátěže pro pracovníky měst a obcí, kteří musí při kontrolách poskytovat součinnost.

Podle Svazu by NKÚ měl u měst a obcí kontrolovat pouze zákonost využití prostředků a majetku, nikoli jejich účelnost a hospodárnost. Stejnou výjimku Svaz požaduje i u právnických osob, v nichž má územní samosprávný celek majetkovou účast. Tyto

právnické osoby totiž pomáhají naplňovat samosprávnou činnost obcí. Z Analýzy kontrolních činností ve veřejné správě, kterou zpracovalo Ministerstvo vnitra, vyplývá, že dnes mají různé subjekty celkem na sto různých kontrolních oprávnění. Systém tak logicky vede k duplicitám i multiplicitám kontrol. V současné době města a obce kontrolují finanční a krajské úřady, kromě toho mají územní samosprávné celky vlastní finanční a kontrolní výbory. Kontrolovat, jak města a obce nakládají s veřejnými penězi, může samozřejmě také veřejnost, umožňuje jí to právní řád.

Samotný kontrolní systém tedy upravuje celá řada právních předpisů, které se často překrývají. Proto Svaz požaduje, aby došlo ke zjednodušení této legislativy a místo množství kontrol se zvýšila jejich kvalita a efektivita. Různé kontrolní orgány mají navíc často na stejnou věc jiný názor a docházejí k rozdílným kontrolním závěrům, což se městům a obcím zákonitě nemůže líbit. Kontroloři ke své práci také přistupují s různou mírou profesionality a jejich mnohdy nesprávné závěry musí napravit soud. Ve výsledku tak pouze přibývá práce na všech stranách, místo toho, aby kontrol bylo méně, ale takových, které pomohou případný problém napravit či ještě lépe mu úplně předejít.

Svaz se rozhodně nebrání kontrole veřejných prostředků. Požaduje však novelu zákonů upravujících kontrolu měst a obcí, která odstraní duplicitu, resp. multiplicitu, kontrol a vytvoří určitý systém. Kontrolní procesy by měly být provázány a celý proces kontrol sjednocený. Tyto připomínky Svazu byly také zaslány všem poslancům. Jak již bylo zmíněno, Poslanecká sněmovna o novele zákona jednala 21. a 22. ledna 2014. Novelu Ústavy (sněmovní tisk č. 43) poslali poslanci do druhého čtení s tím, že věc bude projednána v Ústavně-právním výboru, Kontrolním výboru a Výboru pro veřejnou správu. Samotná změna zákona o NKÚ (sněmovní tisk č. 44) byla ovšem vrácena předkladateli. O dalším vývoji budeme informovat.

Ing. David Sláma

*legislativně-právní odd. Kanceláře Svazu
redakčně upraveno*

KURZY PRO ZAČÍNÁJÍCÍ ÚČETNÍ OBCÍ A PO

**Základy podvojného účetnictví obcí, DSO a PO.
Srozumitelný výklad s příklady účtování.
Celodenní výuka, podvečerní diskuse, rozbor
účetních případů, řešení dotazů.
Intenzivní čtyřdenní seminář - 6.700 Kč
Termíny - v dubnu, květnu a červnu 2014**

SEMINÁŘE NA OBJEDNÁVKU

**Pro DSO nebo skupiny účetních (10-30 osob).
Program a místo konání dle vašich požadavků,
výhodná cena již od 15 osob.
Praktický jednodenní seminář s příklady**

- změny v účetnictví od 1.1.2014
- dlouhodobý majetek ÚSC
- transfery
- a další témata

**Informace, přihlášky, další kurzy
www.vucetnictvi.cz
e-mail: kurzy@vucetnictvi.cz**

Koaliční smlouva

Dne 6. ledna 2014 byla podepsána koaliční smlouva mezi politickými stranami ČSSD, ANO a KDU-ČSL. Je jisté, že koaliční smlouva zasáhne rovněž do života měst a obcí. Níže přinášíme první stručnou analýzu, co lze očekávat.

Členění smlouvy

Smlouva samotná má více než 50 stránek a je rozdělena do pěti částí, kterými jsou preambule, priority, program, principy spolupráce a závěrečná ustanovení. Zmínky o komunální úrovni je možné najít v části týkající se principů a přirozeně v programu budoucí vlády.

Principy koaliční smlouvy tvoří ideový základ, na kterém je dále vybudován konkrétnější program. Města a obce se v prioritách objevují hned třikrát. V první odrážce hovoří autoři o „*rovnoměrném rozvoji obcí a krajů*“ jako cíli budoucí vlády. Obecní samosprávy se dotýkají rovněž odrážky týkající se „*posílení řídicího a kontrolního systému veřejné správy a rozšíření pravomocí NKÚ*“ a „*rozvoje demokratického právního státu a samosprávných prvků s cílem posílit účast občanů*.“ Principiálně nelze než souhlasit.

Programová část

Programová část je rozdělena do jedenácti částí. V první kapitole „*Hospodářský rozvoj země*“ se měst a obcí dotkne závazek budoucí vlády „*iniciovat změnu stavební legislativy tak, aby byla stanovena jasná a transparentní pravidla, která zjednoduší povolování staveb a zároveň výrazně sníží korupční potenciál*“.

V části o dopravě zmíněné první kapitoly o hospodářském vývoji se hovoří o „*podpoře postupného přechodu na ekologicky šetrný park vozidel, zejména v oblasti s největším znečištěním životního prostředí*“. Vláda se rovněž zavazuje k „*vytváření podmínek pro snižování individuálního automobilismu ve městech*“, avšak rovněž pro „*podporu pěší a cyklistické dopravy*“. Měst a obcí se rovněž týkají opatření v oblasti bezpečnosti silničního provozu, které mají snížit počet usmrčených osob v silniční dopravě.

První kapitola koaliční smlouvy se zabývá rovněž energetikou. O prolomení těžebních limitů, zejména v severních Čechách, se má vést další diskuse, definitivní řešení tohoto problému má být nalezeno v horizontu dvou let.

Do první kapitoly zařadili autoři také oddíl o efektivním čerpání evropských fondů. O této oblasti se však hovoří i na jiných místech koaliční smlouvy. V první kapitole autoři navrhuje, aby evropské fondy „*byly použity pro viditelné čerpání veřejné infra-*

struktury, pro realizaci obecních a krajských projektů, rozvoj a celkové podmínky života“. Velmi důležitý je rovněž příslib uplatnění územní dimenze při vyjednávání o budoucím finančním rámci 2014 až 2020.

Ve druhé kapitole koaliční smlouvy, která se týká **racionálního státního rozpočtu a efektivního výběru daní**, je velmi důležité navrhované vyšší zdanění hazardu, které má přinést dodatečné finanční prostředky ze jména státnímu rozpočtu. Bohužel se z textu smlouvy nedovídáme, zdali se změny stávající rozdělení z hazardu mezi obce a stát.

Ve třetí kapitole, věnované **zemědělství a venkovu**, se mnoho o obcích bohužel nedočteme. Kapitola je spíše určena zemědělcům. Avšak již následující čtvrtá kapitola je pro obce důležitá. Tato kapitola se týká životního prostředí a udržitelného rozvoje.

Obce a životní prostředí

Vláda nebude hledat nová těžiště zlata ani těžít *břidlicový plyn*. V oblasti odpadového hospodářství hodlá vláda předložit novou strategii odpadů na léta 2015 až 2025. Zmíněná strategie má být vtělena za působení vlády do zákona. Nová strategie nakládání s odpady má výrazně podpořit separaci a využití odpadu, včetně biologického odpadu. Vláda přináší nový „*zelený program*“ v regionech s dlouhodobě špatným životním prostředím, na jehož podobě (zmíněného programu) se má podílet jak vedení měst a obcí, tak významné výrobní a podnikatelské subjekty.

Vláda hodlá podpořit bezbariérovou městskou hromadnou dopravu s cílem podstatně snížit individuální automobilismus ve městech, včetně úpravy právních předpisů. Kapitola o životním prostředí rovněž obsahuje příslib podpory a rozvoje pěší a cyklistické dopravy v obcích a městech koordinované na celém území (plánování uliční sítě, průchody, pěší zóny a cyklostezky).

Značná část čtvrté kapitoly je věnována vodě a kanalizaci. Vláda bude usilovat o zmodernizování vodovodní sítě a o dobudování čističek odpadních vod v obcích nad 2 tisíce obyvatel. Ve městech mají být podpořena opatření snižující ohrožení hlukem. Část čtvrté kapitoly koaliční dohody se opět zabývá evropskými fondy. Vláda bude pod-

porovat sdružování obcí do funkčních celků, kterými mají být mikroregiony či místní akční skupiny. Z textu není jasno, zdali se zmíněná podpora sdružování obcí myslí obecně, či je vztažena na oblast životního prostředí. Z logiky členění dané kapitoly se spíše domníváme, že jde o vztah k ekologii. Podporou meziobecní spolupráce v obecné rovině se tedy koaliční dohoda nezabývá.

Obce a sociální oblast

Vláda slibuje „*posílení terénní sociální práce na úrovni měst a obcí*“. V oblasti sociálního začleňování hodlá více než doposud spolupracovat s neziskovým sektorem. Rodinám ohroženým chudobou má rovněž napomoci sociální práce.

Koaliční smlouva neobsahuje bohužel ustanovení, podle kterých by se obcím aspoň částečně vrátily kompetence, které přešly na Úřad práce v roce 2012. V tomto ohledu zachová zřejmě vláda stávající stav.

Velmi citelně se obcí dotkne tvorba zákona o sociálním bydlení, který vláda slibuje prosadit. Zákon o sociálním bydlení má být protívahou současného *obchodu s chudobou* (ubytovny).

S využitím evropských finančních prostředků hodlá vláda zahájit ve spolupráci s obcemi výstavbu malometrážních sociálních bytů pro mladé rodiny.

Obce a školství, kultura a sport

Šestá kapitola koaliční smlouvy se týká zdravotnictví, které ve své většině není v kompetenci obcí. V sedmé kapitole je řešeno školství. Vláda navrhuje za využití evropských fondů a dotací zvýšit kapacitu mateřských škol a jeslí. Zmíněné finanční prostředky mají obdržet obce, konkrétní způsob či výši finančních prostředků koaliční smlouva neuvádí.

V oblasti podpory kultury je velmi zajímavý návrh zákona o veřejnoprávní instituci v kultuře. Zmíněná instituce by v kultuře měla nahradit stávající příspěvkové organizace, neboť by měla být flexibilnější. Koaliční smlouva obsahuje příslib financování všech druhů kultury, včetně regionální.

V oblasti sportu připraví vláda nový zákon o podpoře sportu. Pro budoucí období počítá s vícezdrojovým financováním této oblasti, mezi jinými rovněž z rozpočtu obcí.

Závěrečné kapitoly

Devátá kapitola koaliční smlouvy nese název „*Demokratický právní stát*“. Vláda hodlá prosadit zákon o obecném referendu,

navrhuje rovněž pokračovat v projektu „elektronická sbírka zákonů“.

Vláda si za cíl klade prosadit rovněž opatření „rekonstrukce státu“ a boje proti korupci. V tomto ohledu se i v následujícím volebním období setkáme se zákonem o centrálním registru smluv, který by měl obsahovat všechny smlouvy uzavřené obcí. Registr smluv by měl být zveřejněn na internetu. Vláda se rovněž vrátí k myšlence rozšíření působnosti Nejvyššího kontrolního úřadu, tentokrát však za odstranění duplicit současných kontrol, tedy v logičtější podobě než předchozí liberální vláda.

Desátá kapitola se zabývá kvalitní a transparentní veřejnou správou. Aniž by byl použit pojem „přenesená působnost“, hodlá vláda zřejmě revidovat současné pojetí příspěvku na výkon státní správy. Jak jinak chápat větu: „využijeme všech možností, které nám moderní technologie dávají k zavedení pro-

cesních modelů a agend veřejné správy, zjistíme, kolik nás provoz státní správy v území stojí a stanovíme standardy financování.“ Vláda se bude zabývat efektivitou procesu zadávání veřejných zakázek a prověřit stávající systém eGovernmentu.

V oblasti bezpečnosti, 11. kapitola, bude vláda usilovat o zvýšení počtu policistů. Količnická smlouva obsahuje také příslib rozsáhlé novely zákona o obecní policii. Rovněž má být řešeno financování dobrovolných hasičů.

První zhodnocení

Za pozitivní považujeme v návrhu koaliční smlouvy především roli obcí v připravovaném odpadovém hospodářství. Dotace na rozšíření sítě mateřských škol budou jistě v největších městech ČR přijímány s povděkem. Pokud vláda přistoupí k revizi stávajícího

příspěvku na výkon státní správy, bude tato snaha rovněž zcela jistě doprovázena souhlasem obcí a nabídkou ke spolupráci.

Některé návrhy právních norem však již nyní vyvolávají pochybnosti. Jsou to právní normy, s kterými jsme se již v určité podobě setkali v minulém volebním období. Především máme na mysli návrh zákona o veřejném registru smluv a rozšíření pravomocí NKÚ.

S jistými rozpaky přijímáme i plánovaný zákon o sociálním bydlení, který byl Svazem poměrně striktně odmítnut.

Návrh koaliční smlouvy bohužel neobsahuje příslib dokončení reformy veřejné správy, která je pro Českou republiku klíčová. Bohužel nepočítá ani se zpětným přesunem některých kompetencí obcí z Úřadu práce.

připravila Mgr. Ludmila Němcová
legislativně-právní odd. Kanceláře Svazu

Nový občanský zákoník: Pacht

V loňském roce jsme se v několika číslech našeho zpravodaje zabývali novinkami, které přináší nový občanský zákoník, který začal platit 1. ledna 2014. Změn je opravdu mnoho a podstatných. V červencovém čísle jsme se zaměřili na změny v oblasti správy nemovitého majetku, v říjnovém čísle jsme vás upozorňovali na novinky ve smluvním právu a nájemních vztazích, v listopadu jsme se zase podrobně věnovali právnickým osobám podle nových předpisů. Nyní bychom se chtěli soustředit na jednotlivé typy smluv a začneme smlouvou pachtovní.

Jedním z nejčastěji skloňovaných výrazů v souvislosti s novým občanským zákoníkem je slovo „pacht“. Mnozí již také zaznamenali, že zatímco nájemce je oprávněn pronajatou věc pouze „užívat“, pachtýř může propachtovanou věc též „požívat“. Co to vlastně „pacht“ a „požívání věci“ je a jak by taková pachtovní smlouva měla vypadat, se pokusí nastínit tento článek.

Pacht upravují ustanovení § 2332–2357 nového občanského zákoníku. Obsah pachtovní smlouvy definuje § 2332 odst. 1 následovně: „Pachtovní smlouvou se propachtovatel zavazuje přenechat pachtýři věc k dočasnému užívání a požívání a pachtýř se zavazuje platit za to propachtovateli pachtovné nebo poskytnout poměrnou část výnosu z věci.“ Z této definice je patrné, že propachtovat lze pouze věc, která pachtýři přináší již ze své podstaty sama o sobě výnosy (plody, užitky). Typickým příkladem je zemědělská půda.

Tak například pronajmu-li někomu část louky, aby na ni umístil pojízdný stánek s občerstvením, jedná se stále o nájem. Přene-

chám-li mu ji dočasně za úplaty proto, aby ji zoral a pěstoval na ní zemědělské plodiny, jedná se již o pacht. Pacht se ovšem nevztahuje pouze na zemědělské pozemky. Pokud bych dočasně za úplaty jinému přenechal kompletně vybavený kiosek s občerstvením, šlo by opět o pacht.

Jak vidno, pacht nebude v praxi ničím novým. Pachtovní smlouvy se i dosud hojně uzavíraly, pouze se tak nenazývaly. Ve všech výše uvedených příkladech šlo vždy o nájem.

Kritici nového občanského zákoníku poukazují na to, že znovuzavedení institutu pachtu do našeho právního řádu nemá žádný praktický význam, několik desítek let jsme se bez pachtu bez problému obešli, a pokud vám z uvedených příkladů není zcela zřejmé, kde leží hranice mezi nájmem a pachtem, pak v praxi mohou vznikat daleko spornější situace. Autoři nového občanského zákoníku naproti tomu argumentují, že pacht je tradičním institutem, který u nás až do 50. let, kdy byl uměle „vymýcen“, fungoval, je standardní

součástí právních řádů téměř všech evropských zemí a oproti nájmu plní odlišnou hospodářskou funkci.

Pachtovní smlouva

Základní definice pachtovní smlouvy byla uvedena výše. Pro pachtovní smlouvu subsidiárně platí ustanovení o nájmu, zákon však, veskrze dispozitivně, upravuje některé odlišnosti. Již v citovaném odstavci předjímá, že formou úplaty nemusí být pouze „pachtovné“, ale také určité procento výnosu z věci, který pachtýř získal jejím požíváním. Vzhledem k tomu, že pacht předpokládá, že pachtýř bude propachtovanou věc obhospodařovat – pozemek obdělávat, ve vybavené provozovně provádět běžnou údržbu, stanovuje zákon pachtýři povinnost pečovat o propachtovanou věc jako řádný hospodář. Odlišně oproti nájmu je také upraveno ukončení pachtu, kdy pacht ujednaný na dobu neurčitou lze vypovědět v šestiměsíční výpovědní době tak, aby skončil s koncem „pachtovního roku“. U zemědělského pachtu trvá pachtovní rok od 1. října do 30. září, u ostatních pachtů je shodný s kalednářním rokem. (Smluvní strany se od těchto ustanovení pochopitelně mohou odchýlit.)

Zemědělský pacht a pacht závodu

V několika odstavcích jsou upravena i další specifika zemědělského pachtu. U zemědělského pachtu je výpovědní doma dvanáctiměsíční a zvláště je upravena

i splatnost pachtovného. Pacht závodu nahrazuje dosavadní „nájem podniku“, upravený v obchodním zákoníku. Pacht vybavené provozovny není ještě pachtem závodu. S pachtem závodu se pachtýř stává věřitelem pohledávek a dlužníkem dluhů, které s provozem závodu souvisí, přecházejí na něho práva a povinnosti zaměstnavatele z pracovněprávních vztahů ad.

Pacht a zákon o obcích

Zákon o obcích v účinném znění na institut pachtu nepamatuje. Ve výčtu dispozic s ne-

movitým majetkem obce, před nimiž je třeba zveřejnit záměr (§ 39 odst. 1), pacht nenalezneme. V současnosti tedy obce před uzavřením pachtovní smlouvy záměr zveřejňovat nemusí. Lze se domnívat, že jde spíše o opomenutí zákonodárce a zákon o obcích bude v tomto směru v budoucnu novelizován. Z důvodu obezřetnosti však lze doporučit, aby byl záměr zveřejňován, a to do doby, než budeme znát také pohled soudů na tuto problematiku. Zákon rovněž nespécifikuje orgán obce příslušný ke schvalování pachtovních smluv. Za stávajícího stavu je tak tímto orgánem rada

obce v rámci svých „zbytkových pravomocí“ dle § 102 odst. 3 a v obcích, kde se rada nevolí, starosta obce. (Rada obce může tuto pravomoc přenést na starostu či obecní úřad a vyhradit si ji může též zastupitelstvo.) I při uzavírání pachtovních smluv však platí zásady hospodárnosti uvedené v § 38. Zejména by tedy mělo být sjednáno pachtovné ve výši (alespoň) v místě a čase obvyklé. Ukázku pachtovní smlouvy najdete na webu Svazu.

JUDr. Mgr. Lukáš Váňa
KVB advokátní kancelář, s. r. o.

Použitelnost institutu tzv. domovského práva v současnosti

V současné době sílí myšlenka obnovit institut tzv. domovského práva. Jeví se tedy účelným vyložit, co vše domovské právo ve své době obsahovalo a čím bychom se mohli inspirovat.

Domovské právo bylo upraveno zákonem č. 105/1863 ř. z., o domovském právu, který byl účinný do roku 1949. Podstata institutu domovského práva spočívala v nerušeném právu občana zdržovat se ve své domovské obci. Důležitou součástí domovského práva byla rovněž povinnost obce postarat se o svého občana, pokud zchudl či byl ve složitě sociální či zdravotní situaci. Občané příslušní do obce nemohli být za žádných okolností z této obce vypovězeni nebo vyhoštěni „§1 Právo domovské přináší s sebou, že ten, kdo je má, může se v této obci nerušeně zdržovati a zchudl-li by, od ní zaopatření žádati. Občané, kteří do obce, v níž bydlí, i přísluší, nemohou býti z této nikdy vypovězeni ani vyhoštěni.“

Pojem domovské právo byl interpretován jako osobní právní poměr určité osoby k určité věci a rozlišovalo občany do obce příslušné a občany do obce nepřislušné. Někteří občané do obce nepřislušní mohli být tzv. společníky obce. Společníci obce neměli v dané obci domovské právo, avšak vlastnili zde nemovitost anebo zde platili daně ze samostatně provozované živnosti. Ostatní byli tzv. přespolní.

Kdo a jak mohl nabýt domovského práva?

Domovské právo mohl nabýt jen státní občan Rakouska a později Československa. Konstrukce domovského práva spočívala v tom, že každý státní občan musel mít v některé tuzemské obci domovské právo. Toto právo však mohlo příslušet jen k jedné konkrétní obci. Domovskou obcí mohla být jen tzv. obec politická, tedy obec, které

zákon udělil samostatnou a přenesenou působnost; domovskou obcí nemohla být například usedlost. Domovské právo se vztahovalo na celý obvod obecního území.

Domovské právo bylo možné nabýt několika způsoby, výslovným přijetím domovského svazku, ženou provdáním anebo děti zrozením, příp. legitimací a nabytím veřejného úřadu. Občan mohl také domovské právo vydržet, pokud se po dosažení svéprávnosti zdržoval dobrovolně a nepřetržitě v obci deset let. Domovské právo udělovalo v případě výslovného přijetí do domovského svazku zastupitelstvo. Tato výsada spadala do samostatné působnosti. Za udělení domovského práva směla obec vybírat poplatky, které připadly do obecní pokladny. Poplatek však musel být uhrazen občanem dobrovolně, obec nesměla podmiňovat udělení domovského práva zaplacením poplatku.

Lidé bez domova podle tehdejšího práva

Zákon považoval za bezdomovce osoby, které nemohly prokázat své domovské právo. Tyto osoby musely být přikázány určité obci, neboť občané Rakouska, resp. Československa, museli přináležet určité obci. Po přikázání se na tyto osoby hledělo, jako by měly v obci domovské právo, dokud se nezjistí, kde měly původní domovské právo. Bezdomovci byli tedy chápáni jako osoby, jejichž příslušnost toho času zjistit nelze, nikoliv ve smyslu, ve kterém jsou chápáni dnes.

Bezdomovci byli obcím přikázáni v následujícím pořádku:

- 1) k té obci, ve které byli toho času, když byli odvedeni k vojsku, anebo když se dobrovolně uvázali k vojenské službě;
- 2) k té obci, ve které se prve (předtím) než činiti bylo o jejich domovské právo, nejdéle, avšak alespoň půl roku nepřetržitě a samovolně zdržovali, a nebo, zdržovali-li se ve dvou nebo více obcích stejně dlouho, buďtež přikázáni k té obci, ve které se zdržovali naposledy;
- 3) k té obci, ve které jsou zrozeni, nebo jde-li o domov nalezců v té obci, kde byli nalezeni, anebo dotýče-li se osob, které jsou nebo byly v opatrování některého veřejného domu nalezců a o kterých se neví, kde se narodily, buďtež tedy přikázány k té obci, ve které je ústav;
- 4) k té obci, ve které byli do té doby, když šlo o jejich domovské právo.

Prokazování domovského práva a jeho zánik

Základním důkazním prostředkem existence domovského práva byl **domovský list**. Podle zákona o domovském právu se jedná o „listinu, kterou se potvrzuje, že tomu, komu byl vydán, přísluší v obci domovské právo“. V dokazovacím řízení před soudem a správními orgány bylo možné použít jako důkaz jakýkoliv prostředek, který by byl způsobit prokázat existenci domovské příslušnosti, například výslech svědků.

Zánikem rakouského, resp. československého občanství, zaniklo rovněž domovské právo. Pokud osoba získala domovské právo v jiné obci na území Rakouska, resp. Československa, zaniklo domovské právo k původní obci. Rakouské právo neumožňovalo, aby se osoba domovského práva v některé obci dobrovolně vzdala.

Veřejné chudinské zaopatření

Podle zákona o domovském právu připadla starost o chudé právě domovské obci. Obec rozhodovala o způsobu péče, osoba odkázaná na obec musela tento způsob přijmout. Na způsob a obsah pečovatelské povinnosti obce dohlížely nadřízené orgány, které především kontrolovaly, zdali „*způsob a objem od obce udělené podpory chudinské jsou dostatečnými*“.

Povinnost obce v oblasti veřejného chudinského zaopatření nastávala pouze tehdy, pokud k určité osobě neměly vyživovací povinnosti jiné osoby, např. děti, manžel. Obec měla iniciovat soudní spor o vyživovací povinnost, pokud tyto osoby existovaly. Do vyřešení soudního sporu však byla obec nucena poskytovat péči chudé osobě s následným regresem na povinných osobách. Zaopatřovací povinnost obce přicházela v úvahu jen tehdy, pokud si osoby svým vlastním přičiněním nemohly zajistit potřebnou výživu. Zákon pamatoval i na případy, kdyby se o pomoc přihlásila osoba, která by mohla pracovat. V tom případě mohla obec svou pomoc podmínit určitou prací, kterou osoba pro obec vykonávala.

Obsah veřejného chudinského zaopatření

Podle zákona o domovském právu znamená chudinské zaopatření závazek potřebné výživy a poskytnutí ošetřování v případě nemoci. Povinnost opatrovat chudé děti byla spojena s povinností pečovat o jejich výchovu. Potřebnou výživou se rozumělo vše, co člověk potřeboval k chudému, ale důstojnému zaopatření.

Obce měly povinnost poskytovat dvacetiprocentní příspěvek na ošetrovací útraty ve veřejných nemocnicích, porodnicích a ústavech pro choromyslné pro své chudé občany. Další povinností obcí bylo uhradit dvacet procent z nedobytných nákladů za svého občana, který byl hospitalizován, avšak péči neuhradil. Pokud však byl občan hospitalizován z důvodu nakažlivé choroby, byla obec od úhrady osvobozena.

V případě, že bylo nutné udělit chudinské zaopatření *občanům do obce nepříslušným*, udělila jej obec pobytu, pokud hrozilo prodlení. Obec pobytu musela neprodleně kontaktovat domovskou obec dané osoby, která následně náklady za péči poskytnutou obcí pobytu uhradila. Stejný způsob byl zvolen i v případě, kdy se přes-

plní chudý rozneohl. Péči hradila obec pobytu do doby, „*pokud nemohou beze škody na svém zdraví nebo na zdraví jiných z opatrování býti propuštěni*“. Vynaložené náklady byly vymáhány na domovské obci. Pokud cizí osoba zemřela na území obce, která nebyla její domovskou obcí, neměla tato obec právo žádat náhradu na domovské obci této osoby. Cizí státní příslušníci byli zaopatřováni na útraty obce pobytu vždy. Obec pobytu nesměla požádat o úhradu nákladů domovskou obec cizího státního příslušníka či domovský stát.

V případě zchudnutí bezdomovců upravoval zákon dvě situace, které mohly nastat. Obě situace byly spojeny příkázáním do obce, které je zmíněno výše. Pokud osoba, která byla do obce přikázána, zchudla, musely se o ni postarat všechny obce okresu. Pokud byla osoba přikázána do obce z důvodu narození ve veřejné porodnici, která ležela v obvodu této obce, a zchudla-li, potom náklady na chudinské zaopatření nesl vyšší územně samosprávný celek.

Vypovídací právo obce

Za specifických okolností, které předjímalo tehdejší obecní zřízení, měla obec právo vypovědět určitou osobu ze své obce. Nesmělo se však jednat o osobu s domovským právem, která nemohla být ani vypovězena ani vyhoštěna. Vypovědět tak bylo možno jen *společníka obce* anebo *přespolního*. Důvodem k vyhoštění byly dvě skutečnosti, a to že šlo o osobu, která nemá domovské právo vůbec a nebyla s to prokázat, že usilovala o vydání domovského práva v některé obci Rakousku, resp. v Československu, anebo pokud by osoba žebřala na veřejných místech, obtěžovala žebračnými dopisy či žebračnými návštěvami v bytech v takovém rozsahu, že zebření nebylo možné pokládat za ojedinělý případ. Přespolní osoby bylo možné vypovědět i tehdy, pokud budily veřejné pohoršení, zejména byly odsouzeny pro krádež, zpronevěru, podvod, lichvu nebo maření exekuce. Veřejné pohoršení však mohlo způsobit rovněž časté veřejné opilství.

Vypovězení z obce bylo dočasné povahy a podle judikatury smělo trvat nejdéle tři roky. Pokud by se osoba do obce předčasně vrátila, znamenalo to přestupek podle tehdejšího trestního zákona. O vyhoštění rozhodovalo obecní zastupitelstvo podle tehdejšího obecního zřízení. Vypovězení z obce muselo být odůvodněno a osoba musela být poučena o odvolacím právu. Výkon rozhodnutí byl svěřen policejním orgánům.

Použitelnost domovského práva v současnosti

Domovské právo zmizelo z českého právního řádu k 1. lednu 1949, kdy nabyl účinnosti zákon č. 174/1948 Sb., o zrušení domovského práva. Od roku 1989 se český právní řád navrácí ke svým kořenům. Domovské právo však nebylo v Československu znovu zavedeno, klíčovým pojmem se místo něj stal pojem občanství. Občan má v současnosti vztah k České republice coby *domovskému státu* a Evropské unii, jehož výrazem jsou české státní občanství a občanství EU. Popisovanou roli *domovské obce* na sebe převzal stát. Stát je dnes garantem sociálního zabezpečení, tedy oblasti, která se nejvíce podobá zmíněnému *chudinskému zaopatření*, které vykonávaly obce. Za primární je považován vztah jednotlivce ke státu a nikoliv vztah jednotlivce k obci. Obecní samospráva je sice ústavně zaručeným právem, avšak nelze z něj vyvodit přímý vztah osoby ke své domovské obci. Institut domovského práva (jako souhrn práv a povinností občana domovské obce vůči této obci) je tak v dnešních podmínkách překonaný. K podobné změně vztahu od domovské obce ke státu došlo i v sousedním Rakousku a Spolkové republice Německo v souvislosti se změnou právního myšlení po roce 1945. Původní koncepce domovské obce se udržela ve Švýcarsku, kde ve změněné podobě dodnes funguje.

Obsah institutu domovského práva však může i dnes k mnohému inspirovat. Současné právní úpravě chybí mimo jiné možnost refundovat finanční prostředky, které města a obce použijí pro osoby bez trvalého pobytu na jejich území. Snad každá obec v České republice by uvítala, pokud by příspěvek z rozpočtového určení daní byl vztažen na faktický pobyt občana a nikoliv na jeho trvalý pobyt, jako je tomu dnes. V tomto ohledu je úprava domovského práva velmi zajímavá, neboť obsahuje možnost refundace vynaložených nákladů obcím pobytu, které uhradí domovské obce.

Pokusit se znovu oživit institut domovského práva, je v současných podmínkách nerealistické. Na druhou stranu je ale zjevné, že města a obce nedosahují u svých občanů takové vážnosti, kterou by měly mít. Tato skutečnost je jistě spjata se čtyřicet let trvající absencí samosprávy jako takové a podřazení měst a obcí na pouhou prodlouženou ruku státu.

Mgr. Miroslava Sobková
legislativně-právní odd. Kanceláře Svazu

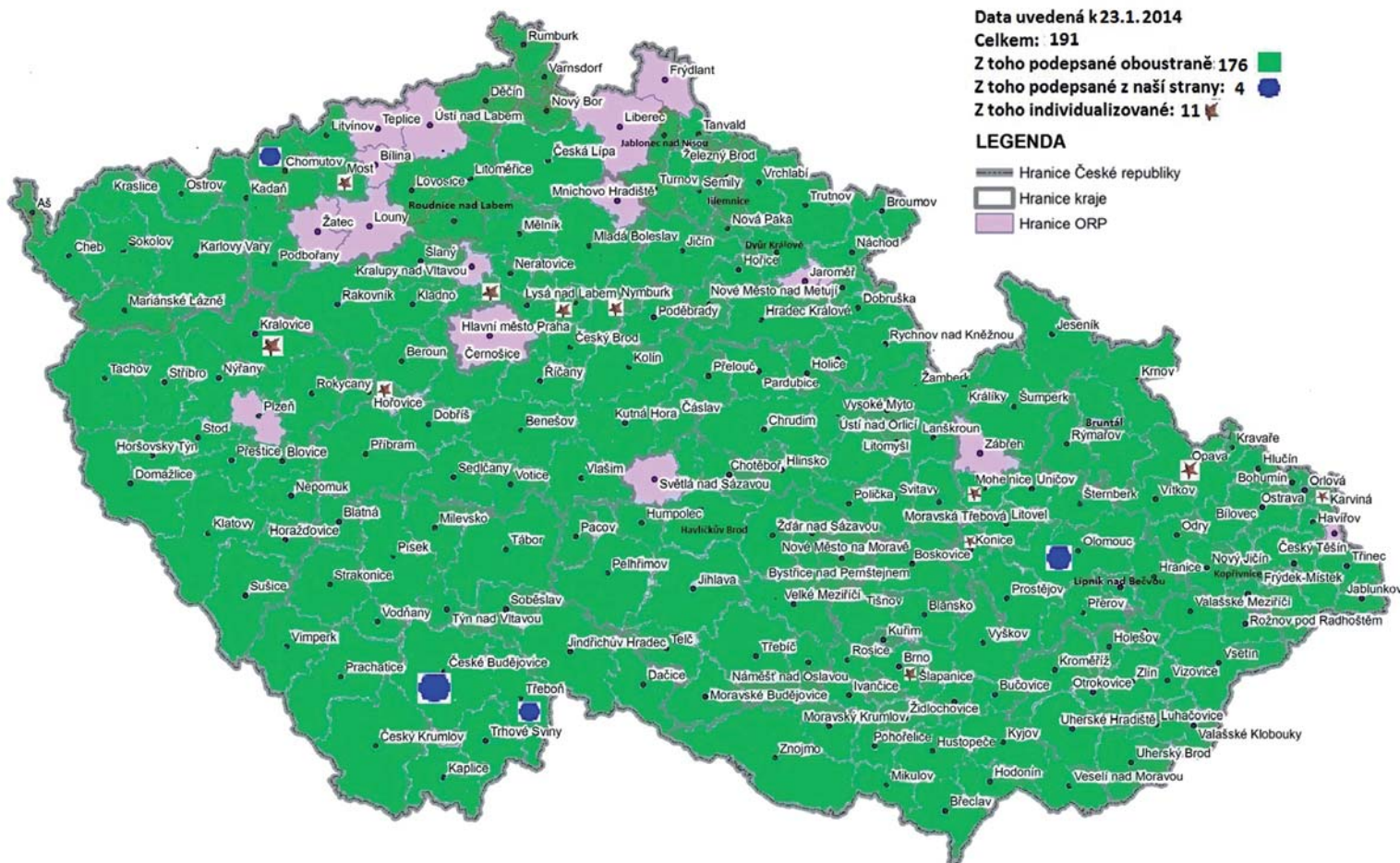
Svazový projekt Podpora meziobecní spolupráce postoupil do další fáze

V současné době je většina území České republiky pokryta smluvními partnery (obce, dobrovolné svazky obcí), jejichž zaměstnanci, placení z Projektu, budou v jednotlivých územích pracovat na dosažení jeho cílů. Zaměstnanci, kteří většinou mají zkušenosti s obecní samosprávou a znají dobře dané území, kontaktují starosty obcí, hovoří s nimi o cílech projektu, zjišťují jejich názory a zpracovávají přehled o současném stavu v oblasti meziobecní spolupráce.

Z celkového počtu 205 správních obvodů s rozšířenou působností Svaz navázal partnerskou spolupráci a uzavřel smlouvy se 176 z nich. V dalších územích probíhá schvalování smlouvy v orgánech obce či její podpis. Předpokládáme, že do konce února tohoto roku dosáhneme zhruba 90% pokrytí území, což je přibližně 185 smluvních partnerů. Svaz se přitom zavázal k počtu 164 spolupracujících subjektů. Důležitý projektový indikátor jsme tedy splnili. Zeleně vyznačená území jednotlivých ORP dávají přehled o tom, kde jsme byli úspěšní. Připojený modrý znak označuje území, která podepisují smlouvu, ta s červenou hvězdou

území v jednání. Ve zbylých územích (fialová) jednání ještě pokračují. Výstupy projektu budou odrážet specifika jednotlivých území a praktické zkušenosti v oblasti meziobecní spolupráce, které samozřejmě existují. Jde však o to, aby byl v území dostatek zkušených a motivovaných lidí, kteří pomohou výstupy dále rozvíjet a prohlubovat dobrovolnou spolupráci obcí. Proto jsme v posledních týdnech věnovali velkou pozornost výběru zaměstnanců a jejich proškolení, které má umožnit sjednocení informací o projektu a poskytnout praktický návod, jak postupovat. Kontaktování a komunikace se starosty

v území a příprava základních podkladů bude probíhat až do května 2014, kdy je podle harmonogramu naplánováno první velké shromáždění volených představitelů, na kterém budou analýzy projednány a nastíněn směr dalších kroků. Zároveň si zástupci obcí nejspíše na tomto setkání vyberou volitelné téma, které odráží potřeby území (příklady jsou uvedeny dále). Jestliže starostové v území mají diskutovat o možnostech meziobecní spolupráce, musí k tomu mít kvalitní podklady, o které se mohou při rozhodování opřít. Analýza a strategie za dané území jsou tak jen nástrojem, který má ukázat cesty a možná

řešení nejenom v konkrétním území, ale přinést argumenty za celou republiku, které by pomohly ukotvit meziobecní spolupráci v legislativě tak, jako je tomu v ostatních zemích. Je potřeba dosáhnout cílené podpory meziobecní spolupráce ze strany státu, a to především finanční. Za tím účelem probíhají již nyní jednání se zástupci Parlamentu ČR a po ustavení nové vlády budou pokračovat také s představiteli dotčených resortů. Dobrou zprávou je, že podpora sdružování obcí (mikroregionů i MAS) je zakotvena v koaliční smlouvě a rozvoj kvalitních a dostupných služeb (jmenovitě také v oblasti školství a sociální oblasti) by měl patřit mezi priority nové vlády.

Místo závěru zopakujeme pár argumentů, které nám sdělovali starostové z více než 175 území ORP, když se hlásili k Projektu meziobecní spolupráce. Některé jsou více teoretické, jiné naopak ryze praktické:

- Není možné, aby obce žily izolovaně jedna vedle druhé, ta doba je pryč. Poskytování veřejných služeb nemůže být omezeno hranicí katastru obce. Sdružením sil je možné docílit finančních úspor, ze kterých může mít území a jeho občané jen prospěch.
- Nejsme chytřejší než v zemích, kde je meziobecní spolupráce běžným a osvědčeným nástrojem rozvoje veřejné správy a veřejných služeb.
- Zapojením se do Projektu překleneme období, kdy nemáme práci pro naše zkušené zaměstnance z dobrovolných svazků obcí či MAS. Tím, že pro ně získáme nemalé mzdové prostředky, tak je neztratíme, ušetříme přes 2 miliony korun z obecních rozpočtů. Naši zaměstnanci nám vypracují analytické a strategické dokumenty nejenom pro jednotlivou obec, ale provázaně pro celá dotčená území, a to podle našich požadavků. A tam, kde již nějaké obdobné dokumenty zpracovány máme, tak je aktualizují.
- Před více než deseti lety stát finančně podporoval činnost mikroregionů. Chceme státu dokázat, při zachování naší samostatnosti, smysluplnost a ekonomickou výhodnost společně zajišťovaných veřejných služeb. Chceme stát přesvědčit, pomocí hodnověrných ekonomických dat, že opětovná finanční podpora dobrovolných svazků obcí se

naší společnosti vyplácí. Velkým vzorem nám přitom je podpora Evropské unie myšlenkou rozvoji místního partnerství do MAS.

- Nadcházející roky budou patrně posledními, kdy budeme moci čerpat evropské peníze v takovém rozsahu. Znalosti našich zaměstnanců proškolených projektem využijeme v dalším období i pro tvorbu konkrétních projektů na čerpání evropských peněz.
- Máme naprostý nedostatek míst v mateřských i základních školách. Tím, že se o problému budeme společně bavit i se starosty obcí, kde školu nemají, dosáhneme toho, že pochopí náš společný problém, budou uvažovat o společné investici. A rozhodně budeme společně tlačit na stát, ať zřídí transparentní dotační titul na výstavbu tolik potřebných škol.
- Nemůžeme se již dále dívat na to, jak si stát neví rady s řešením problémů se sociálně nepřízpůsobivými občany. Chceme, ve spolupráci s ostatními obdobně zainteresovanými kolegy z měst a obcí po celé republice, navrhnout takové řešení, které bude ku prospěchu společnosti bez toho, aby se problém přesouval na území jiné obce.
- Roky usilujeme o změnu využití části Domova s pečovatelskou službou,

vystavěného za pomoci dotace z MMR, pro zřízení stacionáře pro seniory. Současná legislativa to však neumožňuje. Věříme, že legislativní návrhy, které z projektu vzejdou, tuto překážku odstraní.

- Musíme, v duchu energetické koncepce našeho státu, vybudovat spalovnu energeticky využitelného odpadu. Odborníci, placení projektem, nám pomohou komunikovat s veřejností, s dotčenými starosty, dokáží navrhnout strategii pro širší území, včetně vlastnické struktury s variantou svazkového zařízení.
- Projekt nám umožňuje vyhmátnout konkrétní problémy našeho regionu a řešit je. Získáme vlastní „tvrdá“ data, která nám pomohou při tvorbě navazujících projektů i při diskusích o finančních prostředcích se státní správou a krajskou samosprávou. Potřebujeme solidní, nezpochybnitelné a pádné argumenty v ucelených materiálech za jednotlivá území i v rámci celé ČR. Jedině jimi přesvědčíme politiky, aby nasměrovali peníze na rozvoj meziobecní spolupráce i na jednotlivé projekty v našich územích.

Jaromír Jech

ředitel-supervizor projektu

Mgr. Ingrid Štegmánová, Ph.D.

vedoucí projektový manažer

Základní informace o Projektu:

Projekt „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností.“

Registrační číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001

- pilotní Projekt je hrazený plně ze zdrojů OP LZZ;
- zapojit se mohou i obce a města, která nejsou členy Svazu;
- doba trvání je od 1. května 2013 do 30. června 2015;
- přímá finanční podpora do jednotlivých území ORP je až 2,5 mil. Kč.

Poslední rok vyjednávání o evropských фондах?

S rokem 2014 jsme se dostali do poslední fáze vyjednávání nového programového období pro čerpání evropských fondů. Nové operační programy jsou na jednotlivých resortech téměř finalizovány a právě začíná neformální vyjednávání s Evropskou komisí o jejich obsahu. Dohoda o partnerství, která bude základním dokumentem pro nové období, je neformálně konzultována s Komisí již několik měsíců, prošla meziresortním připomínkovým řízením, jehož se účastnil i Svaz, a v současné době je odeslána k SEA hodnocení (posuzování vlivu koncepcí na životní prostředí). Všechny tyto dokumenty podle plánu MMR poputují ke schválení vládou na konci března 2014, aby následně mohly být odeslány k hodnocení a vyjednávání s Komisí.

Stále nedořešené otázky však zůstávají v oblasti tzv. územní dimenze, která je ve středu zájmu Svazu, a v otázce implementace evropských fondů. Hlavním předpokladem Svazu pro vyjednávání je, aby se každá z velikostních kategorií měst a obcí v příštím programovém období našla a mohla alespoň částečně naplnit své potřeby. Není to věc jednoduchá, jelikož Komise do příštího programového období jasně stanovila priority, které bude podporovat a které ne. EU se chce soustředit zejména na zvýšení konkurenceschopnosti prostřednictvím podpory podnikání a inovací, výzkumu, energetických úspor apod. (v souladu se Strategíí EU 2020), což už předjímá území, do kterých budou prostředky primárně směřovány – EU se rozhodla svoji regionální politiku koncentrovat na tzv. póly růstu. Potřeby v oblasti základní infrastruktury a veřejných služeb (zejména v oblasti venkova) nejsou preferovány, a aby byly alespoň částečně podpořeny, budou muset být náležitě odůvodněny. To má také vztah ke konečné výši prostředků, které bude možné a reálné pro tyto oblasti vyjednat.

Projekty naplňující územní dimenzi operačních programů budou primárně směřovány na řešení potřeb měst a obcí (nejde však pouze o projekty měst a obcí, ale i ostatních aktérů). Svaz a další regionální partneři vznesli požadavek na vyčlenění 250 mld. Kč pro územní dimenzi (z celkových 550 mld. Kč) oproti 200 mld. Kč prosazovaným ze strany MMR.

Samotnou územní dimenzi můžeme rozdělit do dvou typů řešení:

- naplňování územní dimenze skrze integrované přístupy,
- naplňování územní dimenze skrze projekty individuální.

U integrovaných řešení jde o využití již známých nástrojů ITI (tzv. Integrované územní investice – největší aglomerace), IPRÚ (Integrované plány rozvoje území – zbylá krajská města + Ml. Boleslav) a CLLD (místní akční skupiny). V nejbližších týdnech do-

jde k přibližnému rozčlenění alokace pro územní dimenzi mezi integrované přístupy a individuální projekty, které vyplyne ze současného jednání na řídicích orgánech operačních programů. Ressorty mají jasné představy o prioritách, kde vidí integrované nástroje jako vhodnou a hlavně efektivní volbu pro rozdělení peněz v území. Tyto představy jsou pak konfrontovány s představami územních aktérů (či naopak). Za každou požadovanou částkou ze strany regionálních aktérů však musí stát obsah,

který musí být v souladu s cíli EU, cíli a indikátory programů, plánovanými finančními alokacemi – a na tyto mnohdy danosti právě narážejí i požadavky regionálních aktérů.

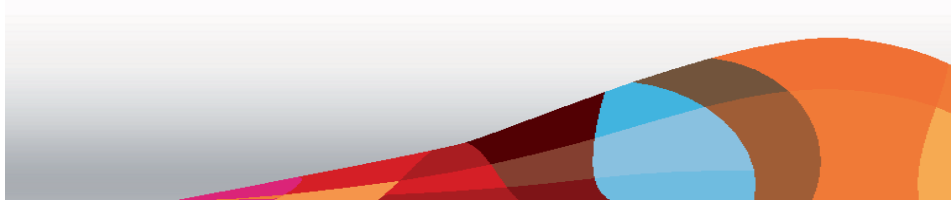
Svaz dlouhodobě prosazuje, aby přibližně 1/3 prostředků územní dimenze byla rozdělena formou integrovaných řešení (ITI, IPRÚ, CLLD) a 2/3 prostředků byly čerpány skrze klasické individuální projekty. Ne všechny obce a města chtějí nebo mohou využívat integrované přístupy a ne všechna témata jsou pro taková řešení vhodná. Proto je důležité pamatovat náležitými prostředky na individuální projekty. V rámci individuálních projektů Svaz dlouhodobě usiluje o vymezení prostředků v rámci ka-

ždého operačního programu pro jednotlivé velikostní kategorie obcí – vymezení prostředků pro venkov, pro střední města a velká města nad 50 tis. obyvatel. V prostoru, který je nám dán nařízeními Komise, která jsou nepřekročitelná, tak dělá Svaz maximum možného, aby bylo pamatováno na každou obec.

V otázce implementace Svaz zastává jasné stanovisko. Systém musí být co nejjednodušší bez zbytečných mezičlánků, tj. zásadní je pro Svaz přímý vztah mezi žadatelem a řídicím orgánem operačního programu, který bude postaven na odborném výběru projektů. K tomu, aby probíhala komunikace mezi aktéry územního rozvoje, Svaz navrhuje vytvoření tzv. Stálé konference územních aktérů na regionální úrovni, která by primárně sloužila k přenosu informací mezi partnery (kraje, města, obce, hospodářští a sociální aktéři), ke sladování jednotlivých integrovaných strategií a iniciovala a doporučovala by vyhlášení výzev směrem k řídicím orgánům. Stálá konference by však byla neformální institucí bez právní

subjektivity, nebyla by nositelem žádného rozvojového dokumentu a v žádném případě by neimplementovala nástroje ani mechanismy evropských fondů. Ale právě ve věci rolí, které má tato instituce na sebe převzít, neexistuje mezi regionálními partnery shoda. Někteří aktéři si přejí výrazné posílení role Stálé konference směrem k implementačním ambicím, což je naprosto v nesouladu s představou Svazu, došlo by právě k vytvoření zbytečného mezičlánku mezi žadatelem a řídicím orgánem. O podobě implementace se v příštích měsících povede intenzivní debata.

*Mgr. Tomáš Lysák
odd. vnějších vztahů Kanceláře Svazu*

Anonymizace PDF dokumentů za účelem odstranění citlivého obsahu před jejich veřejnou distribucí

Nabízíme softwarové řešení pro anonymizaci PDF dokumentů za účelem odstranění citlivého obsahu před jejich veřejnou distribucí. Anonymizace umožní trvalé odstranění důvěrných informací, jako jsou např. osobní údaje občanů a obchodních partnerů, různá data nebo smluvní ceny, ...

Odstraněním důvěrných informací před jejich distribucí dochází k naplnění legislativních požadavků uvedených například v zákonech:

- č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu)
- č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů
- č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů
- č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích)
- č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Přínos softwarového řešení

Implementace softwarového řešení umožní nahradit existující manuální proces:

- vytištění požadovaného dokumentu
- vyhledání citlivých a důvěrných informací
- fyzické začernění na papíře
- naskenování začerněného dokumentu a převod do PDF

Výhody softwarového řešení:

- naplnění legislativních požadavků
- zvýšení efektivity procesu
- zvýšení produktivity obsluhy - úsporou času
- snížení nákladů na tisk, skenování a školení pracovníků

Aplikace splňuje tyto funkční požadavky:

- nahrání vybraného dokumentu ve formátu PDF
- funkčnost v internetovém prohlížeči, bez nutnosti instalování aplikací nebo pluginů
- začernování celých slov jedním kliknutím, taktéž začernění celého obrázku jedním kliknutím
- možnost myší označit bloky textů na začernění
- možnost "kreslit" libovolné obdélníky, kde se má obsah začernit
- možnost přidání nebo odstranění značek pro označení anonymizovaného textu nebo obrázku

V případě zájmu nás prosím kontaktujte.
ATBON a.s., Masarykovo nábřeží 2018/10, 120 00 Praha
Šárka Lejhancová, info@atbon.cz, tel.: +420 246 063 100

Vy se ptáte, my odpovídáme

K pachtovní smlouvě

Dotaz:

Jestliže máme pro občany obce pronajaty pozemky na zahrádky (cca 10 x 10 m, některé větší, některé i menší), můžeme sepsat pachtovní smlouvu ve zkráceném rozsahu? Co je pak nutné ve smlouvě zachovat? A tento „pacht“, když je na 5 let, je nutné zadávat k zápisu na katastrální úřad?

Odpověď:

Nový občanský zákoník, tedy zákon č. 89/2012 Sb., upravuje pacht v ustanoveních § 2332 a následujících. Pacht na rozdíl od nájmu předpokládá, že pachtýř bude vlastním přičiněním věc obhospodařovat tak, aby přinášela výnos – viz str. 13.

Nejprve je třeba upozornit, že podle přechodného ustanovení § 3074 se nájmy (již uzavřené nájemní smlouvy) řídí od nabytí

účinnosti tímto zákonem, avšak vznik nájmu, jakož i práva a povinnosti vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se však posuzují podle dosavadních právních předpisů. To však neplatí mj. pro pacht. Je tedy na vašem zvážení, zda s ohledem na obsah uzavřených nájemních smluv tyto smlouvy ponecháte v současném znění (a v tom případě se budou řídit – jde-li obsahově o pacht – předchozí právní úpravou), nebo budete mít zájem na úpravě současných smluv, např. formou dodatku tak,

aby byla zohledněna nová úprava pachtu. Co se týká náležitostí pachtovní smlouvy, tak nutné náležitosti pachtovní smlouvy jsou uvedeny v ustanovení § 2332. Konkrétní obsah smlouvy samozřejmě závisí na konkrétní situaci a potřebách smluvních stran, jakýkoli vzor pochopitelně není univerzálně beze změn použitelný na všechny případy. Do katastru nemovitostí není nutné pacht zapisovat, lze tak pouze, pokud to navrhne vlastník věci či pachtýř s jeho souhlasem.

Pozemky pod místní komunikací

Dotaz:

Asi před 40 lety byla obcí ve spolupráci s občany vybudována místní komunikace na jejich pozemcích. Majetkově se tehdy nijak tento stav neřešil. Předmětná komunikace je v pasportu místní komunikace a je obcí přiměřeně udržovaná, a to i v zimním období. Nyní by obec chtěla tuto místní komunikaci opravit zásadnějším způsobem, asfaltovým povrchem. Někteří z vlastníků pozemků pod touto místní komunikací však odmítají své pozemky převést na obec (darem nebo úplatně).

Bylo by možno využít § 1260 nového občanského zákoníku o vydržení služebnosti nebo § 1243 NOZ o vydržení práva stavby?

Odpověď:

V daném případě je rozhodné, zda místní komunikace je stavbou v občanskoprávním smyslu. Pokud ano, je vlastníkem místní komunikace (jedná-li se o ni) obec a může ji opravit (i bez souhlasu vlastníků

pozemků). Pokud nejde o stavbu v občanskoprávním smyslu, jedná se o součást pozemku, pročez jde nanejvýš o veřejně přístupnou účelovou komunikaci, jež je ve vlastnictví vlastníků pozemku, kteří také rozhodují o tom, zda může být opravena. Evidence místní komunikace v pasportu

nemá rozhodující vliv na posouzení, zda jde o samostatnou věc, resp. místní komunikaci vůbec.

*Dotazy zpracovalo
Informačně poradenské centrum
pro zastupitele*

Z jednání komor a komisí

vybráno ze zápisů

Předsednictvo Komory obcí, 14. ledna 2014, Praha

Hosty jednání Komory byli zástupci Spolku pro obnovu venkova (SPOV), včetně předsedy Eduarda Kavalu, s kterými přítomní diskutovali otázku nadcházejícího programovacího období čerpání fondů EU. SPOV navrhuje, aby pro CLLD (místní akční skupiny) byla alokována co nejvyšší částka, dle Spolku nejlépe 51 mld. Kč. Alokaci pro individuální projekty navrhuje snížit, případně úplně vypustit (za nevhodnější nástroj realizace projektů v území považuje integrované nástroje). Zástupci Spolku přítomní apelovali na dohodu všech regionálních partnerů. Josef Bezdíček podal zástupcům Spolku stanovisko Svazu – viz str. 5 s patřičným odůvodněním. Že je ale výše aloka-

ce pro venkov důležitá, na tom se shodli zástupci obou organizací. (Josef Bezdíček navrhl na zasedání Předsednictva Svazu navýšení integrovaného přístupu prostřednictvím CLLD na 35 mld. Kč).

Dále Komora standardně projednávala aktuální legislativu (veškeré novinky najdete na stránkách zpravodaje) a Antonín Lízner podal informace z jednání s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže. Doporučil, aby Kancelář Svazu zpracovala tzv. kuchařku k problematice zadávání veřejných zakázek.

V různém mj. seznámil Pavel Kašpárek přítomné s návrhy změn pravidel soutěže Vesnice roku.

Finanční komise, 14. ledna 2014, Praha

Ústředním bodem jednání byla prezentace k připravovanému zákonu o řídicím a kontrolním systému ve veřejné správě, kterou přednesl Jan Málek, ředitel Odboru kontroly Ministerstva financí. Tento zákon by měl nahradit zastaralý zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě. Základním cílem tohoto návrhu zákona je jednotný režim kontroly národních a zahraničních prostředků, jednotné manažerské řízení a jednotná manažerská odpovědnost. Hlavními námitkami je zakotvení rady jako výkonného orgánu – rada má vrcholné pravomoci v oblasti finančního řízení a kontroly. Také je zde problém s definicí rizik, neboť může nastat v praxi velké množství okolností, které nelze vždy předvídat. Finanční komise se dále zabývala možnostmi rozšíření pravomocí Nejvyššího kontrolního úřadu, což ve svém usnesení odmítla. Na programu byl také návrh zákona o rozpočtové odpovědnosti, komise jednoznačně odmítá směřování zadluženosti státu se zadlužeností samosprávných celků.

Pracovní skupina obcí III. typu, 16. ledna 2014, Praha

Na jednání se řešilo navýšení odměn pro zastupitele obcí, ke kterému došlo od ledna 2014. Dále byl na programu návrh zákona na registr smluv, ke kterému přítomní zástupci měst zaujímali negativní stanovisko, zejména s ohledem na zvýšenou pracnost, řada měst už smlouvy dnes na svém webu zveřejňuje. Samostatným bodem jednání byla oblast sociální politiky se zaměřením na věcný návrh zákona o veřejném opatrovnictví, který by v současné podobě měl opatrovnictví přenést pouze na obce III. typu, Svaz požaduje, aby při adekvátní kompenzaci nákladů se mohly opatrovnictví zhostit i menší obce. Posledním bodem na programu jednání byly informace o posunu v Projektu meziobecní spolupráce, do kterého je již zapojeno více než 160 území ORP – viz str. 16, 17.

Kontrolní komise, 21. ledna 2014, Praha

Členové Komise projednali podkladové materiály připravené na jednání Předsednictva Svazu – viz str. 5, 6. Vzali na vědomí aktuální stav členské základny, zhodnocení zářijového Sněmu (kritizovali nízkou účast ministrů), návrh nového Jednacího řádu Rady Svazu atd. Podrobně byli seznámeni s postupem realizace projektu Podpora meziobecní spolupráce – viz samostatný článek na str. 16, 17 a s přípravou a zahájením projektu Odpovědný zastupitel, kde došlo k úpravě projektové žádosti. Další informace se týkala přípravy na příští programové období pro čerpání fondů EU a návrhu na zpracování projektu z OP Technická pomoc na podporu integrovaných strategií ITI/IPRÚ,

do které se má Svaz zájem přihlásit. Veškeré návrhy usnesení doporučila Předsednictvu schválit v předloženém znění, stejně tak jako návrh na zpracování projektu v oblasti rovných příležitostí. Přítomní byli dále seznámeni s termíny a zaměřením letošních krajských setkání, s připravovanou soutěží „Cena člena Svazu“ a s připravovaným setkáním prezidenta Miloše Zemana s členy Svazu. Tyto plánované aktivity podpořila. Na jednání nechyběly ani informace z aktuální legislativy. Před začátkem zasedání byla Vlastou Mokrou, Jarmilou Pavlíkovou a Ludkem Baláčem provedena kontrola pokladny – bez závad.

Bezpečnostní komise, 23. ledna 2014, Praha

Komise se zabývala návrhy koaliční dohody v oblasti posílení vnitřní bezpečnosti země a analýzou potřebnosti právní úpravy prevence kriminality. Jednání se zúčastnil i poslanec Bronislav Schwarz, který je zároveň i místopředsedou výboru pro bezpečnost PSP. Seznámil přítomné se svojí představou prosazování návrhu zákona o obecní policii a dalším financováním Hasičského záchranného sboru. V následné diskusi se členové v mnoha bodech shodli a přislíbili spolupráci s výborem pro bezpečnost PSP.

Analýzu prevence kriminality představili zástupci Ministerstva vnitra z odboru prevence kriminality Radek Jiránek a Michal Barbořík. Bez-

pečnostní komise se ztotožnila s názorem ministerstva, že prevence kriminality je v českém právním řádu upravena nedostatečně a neposkytuje potřebnou oporu pro fungování systému prevence kriminality na všech úrovních veřejné správy. Nesmí se však zapomenout na faktickou roli měst a obcí, které primárně soustavně řeší problémy v oblasti nejen drobné kriminality, ale i sociálně negativních jevů. Realizace aktivit prevence kriminality na krajské a místní úrovni by měla být finančně zajišťována z rozpočtu ministerstva, poněvadž v současné složité ekonomické situaci města a obce ze svých rozpočtů nemohou finanční zajištění dalších aktivit státu zabezpečit.

Komise se na svém prvním jednání letošního roku zabývala především problematikou sociálního bydlení. Toto téma rezonuje většinou členských obcí a měst a není tedy divu, že jde o oblast diskutovanou i v dalších komisích a skupinách Svazu. Bytová komise proto uvítala vystoupení garantky Pracovní skupiny pro problematiku sociálního začleňování Miroslavy Sobkové, která přítomné informovala o posledním vývoji v této problematice a jednáních, která probíhají se zástupci veřejné správy i nevládní sféry. Členové Komise konstatovali, že problematiku nelze řešit izolovaně, aniž by byly vyřešeny koncepční otázky spojené s působností obcí v sociální oblasti, což se týká např. dopadů tzv. Sociální reformy I. Dále se přítomní věnovali legislativě, která nabyla účinnosti s příchodem nového roku. Jde zejména o nový katastrální zákon, zákon o službách, ale i o nařízení vlády o stanovení podrobností a postu-

pu při zjištění srovnatelného nájemného obvyklého v daném místě. V případě poslední zmíněné normy se diskutovalo především o možné roli obcí a měst při tvorbě tzv. map místně obvyklého nájemného.

Výzvy • nabídky • oznámení

POZVÁNKA

Seminář „Aktuální otázky v oblasti veřejné podpory“

úterý 18. února 2014, Magistrát hl. m. Prahy, Mariánské nám. 2, Praha 1

Zajímá vás, jaké změny přinesou připravované předpisy a modernizace pravidel v oblasti veřejné podpory? Právě na ně se zaměří jeden z přednášejících, Milan Bumbálek, ředitel

odboru veřejné podpory Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS), který podá definici veřejné podpory, definici ekonomické činnosti a uvede i některé konkrétní příklady. S návrhem nového nařízení o blokových výjimkách seznámí účastníky semináře Li-

buše Bílá z odboru veřejné podpory ÚOHS. Gabriela Kinclová z téhož odboru pohovoří o službách obecného hospodářského zájmu. Seminář pořádá Ministerstvo pro místní rozvoj ve spolupráci se Svazem a Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže.

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

OZNÁMENÍ

Šetřit vodu by mělo být díky nadačním příspěvkům snadnější

Chcete ve vaší obci či městě odpovědněji zacházet s vodou? Pak využijte peníze, které již potřebí nabízí Nadace Partnerství. Právě ta chce odpovědnější zacházení s vodou v krajině, v obcích i v jednotlivých budovách podpořit. Ve školách a na vašem úřadě by tak mohla přibýt úsporná zařízení a nádrže na sběr dešťové vody, v přírodě zase můžete obnovit mokřady a tůňe. O grant Nestlé

pro vodu v krajině v maximální výši 100 tisíc korun na jeden projekt je možné žádat do 10. dubna 2014. O granty se mohou ucházet obce, školy a neziskové organizace, které chtějí konkrétními kroky přispět ke zlepšení zacházení s vodou v naší republice. Podle koordinátorky grantů bylo v předchozích dvou letech rozděleno celkem 1,5 mil. Kč, letos se plánuje rozdělit 900 tisíc Kč.

Šanci získat nadační příspěvek mají projekty zacílené na šetření s pitnou vodou, využití dešťové vody, čištění a recyklaci použité vody i zlepšování vsakovací schopnosti krajiny, což umožňuje předcházet suchu i povodním. Další informace o grantech jsou pro zájemce dostupné na www.nadacepartnerstvi.cz, Ivana Adámková, tel.: 515 903 125.

Údržba mokřadních luk

Využití dešťové vody pro školní skleník

■ NABÍDKY

Nadace Open Society Fund Praha začíná přijímat žádosti o peníze z Norských fondů

Od půli ledna t.r. můžete žádat o peníze z Norských fondů na prosazování rovných příležitostí žen a mužů a na prevenci domácího násilí. O tom, že si na miliony z Norských fondů budou moci sáhnout i obce, jsme vás informovali již v minulých číslech našeho zpravodaje (INS č. 11 a 12/2013). Tam jsme také uváděli, že Nadace Open Society Fund Praha rozdělí celkem 137 milionů korun, které jsou v programu Dejme ženám šanci k dispozici. Na přípravu žádosti mají organizace dva měsíce, **uzávěrka je 14. března 2014**. V prvním kole půjde na podporu rovných

příležitostí žen a mužů 57 milionů korun a na boj proti domácímu násilí 69 milionů. Žádat lze například na projekty, které rozšíří pružnou pracovní dobu pro rodiče malých dětí, či zlepší dostupnost služeb péče o předškolní děti. Podpořen bude i rozvoj služeb pro osoby ohrožené domácím násilím a výzkumy či informační kampaně v obou oblastech. Nadace plánuje podpořit zejména partnerské projekty klíčových hráčů v dané oblasti, ideálně spolupráci nevládních organizací, krajů, akademických institucí a firem. Na tyto až dvouleté projekty lze získat takzvané velké

granty ve výši 6,2 až 15 milionů korun, o které je možné požádat pouze v tomto prvním kole grantových výzev. Zároveň budou rozděleny i malé granty (ve výši 124 000 až 6,2 milionu korun) na projekty v délce půl roku až 15 měsíců. Hodnotící komise složená z nezávislých odborníků bude u projektů posuzovat především, zda odpovídají zaměření programu Dejme (že)nám šanci, jejich odbornou kvalitou, ale i udržitelností. Více informací o programu Dejme (že)nám šanci a Norských fondech najdete na www.dejmezenamsanci.cz.

■ OZNÁMENÍ

Audience vítězů Vesnice roku 2013 u prezidenta republiky

Na několikaletou tradici přijetí vítězů soutěže Vesnice roku navázal také nový prezident Miloš Zeman, který své první funkční období zahájil v březnu 2013. Předcházejících deset let trávil ve své staré tvrzi na Vysočině. Nejen těchto deset let, ale také bohaté osobní a pracovní zkušenosti jej pojí s venkovem. V rámci svého pozdravu pogratuloval vítězi a nositeli titulu „Vesnice roku 2013“ Jeseníku nad Odrou, ale také ostatním oceněným obcím. Všem přítomným starostkám a starostům poděkoval za jejich práci, která právě na venkově je pod neustálým drobnou

hledem. Ocenil spolupráci na vesnicích, bez které by obce nebyly upravené, malebné, nefungovaly by a také by v nich neprobíhal bohatý společenský život. Obzvláště vyzdvihl sbory dobrovolných hasičů, jejichž práce a pomoc je financemi nedocenená a jejichž aktivita je pro společenský a spolkový život obce nepostradatelná. Slavnostní setkání proběhlo dne 10. ledna 2014 v reprezentativních prostorách Pražského hradu. Zástupci jednotlivých obcí věnovali prezidentovi Zemanovi drobné dárky, které potěší nejen duši, ale také chuťové

buňky. Kniha věnovaná obcí Jámy, Čistěcká medovina, Jesenícká kyselka nebo pravá Jesenícká slivovice byly dárky, ale také pozvánky do krásných koutů našeho venkova. Za vyhlášovatele soutěže se přijetí zúčastnil ministr pro místní rozvoj František Lukl, 1. náměstek ministra zemědělství Stanislav Kozák, předseda Svazu měst a obcí ČR Dan Jiránek a předseda Spolku pro obnovu venkova ČR Eduard Kavala. Slavnostní setkání bylo zakončeno neformálním posezením a příslibem prezidenta, že tento rok navštíví Jeseník nad Odrou, Vesnici roku 2013.

■ OZNÁMENÍ

Centrum bezpečné jízdy LIBROS Ostrava otevřelo evropskou dopravní školičku

Od roku 2007 se Centrum bezpečné jízdy LIBROS Ostrava ve své činnosti zaměřilo i na programy věnované předškolním dětem. Pro předškoláky od té doby vydalo několik ilustrovaných publikací a uspořádalo mnoho akcí, které měly upozornit na potřebu výuky bezpečné jízdy a chování i těch nejmenších. V tomto duchu pokračuje i otevřením Evropské dopravní školičky. Jako reakce na zavedení dopravní výchovy

ve školách v ČR byla u příležitosti akčního týdne pro autoškoly a mladé řidiče Ostrava 2013 otevřena Evropská dopravní školička. Měsíce trvala příprava jedné z budov, které Centrum bezpečné jízdy pro tyto účely vyčlenilo. Zájem zatím školička pocítila především ze školek Moravskoslezského kraje, nicméně projekt je určen pro všechny děti nejen z českých měst, ale také z partnerských měst statutárního města Ostravy.

Každý dětský účastník dostane tričko s emblémy dopravní školičky, reflexní pásek na ruku pro pohyb na komunikacích a průkaz o absolvování dopravní školičky. Europoslanec Vojtěch Mynář, pod jehož záštitou evropská dopravní školička funguje, k tomu dodal: „Evropská dopravní školička je základem celoživotního vzdělávání řidičů, neboť začíná s osvětou u těch nejmladších členů společnosti.“

I bez auta se dostanu, kam potřebuji

Finanční služby pro obce a kraje

ČSOB Municipální program vám umožní efektivněji hospodařit s prostředky vaší obce či regionu

Máme dlouholeté zkušenosti s poradenstvím, získáváním dotací či zhodnocováním volných prostředků v municpální sféře. Společně dokážeme realizovat projekty, které zkvalitní život ve vaší obci, městě či kraji. Pro více informací navštivte pobočku ČSOB.
A v čem je vaše bohatství?

Člen skupiny KBC

800 300 300 | www.csob.cz